

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXIV

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Koristen razgovor

Radovljica – Udeležence 27. dvomesečnega političnega tečaja je v četrtek v sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici obiskal predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner. V dvehurnem razgovoru s slušatelji je Vinko Hafner govoril o svojem nedavnem obisku na Kitajskem in obilici vtisov o njeni politični sedanjosti. Predsednik slovenskih sindikatov, je na Kitajskem v kratkih predavanjih skušal predstaviti jugoslovansko samoupravno stvarnost in vlogo sindikatov v njej, v Radovljici pa je pojasnil zgodovinske tokove in razvoj današnje Kitajske, še posebej pa je predstavil odnos Kitajske do posebnosti jugoslovanskega socializma.

Predavatelj je pritegnil udeležence političnega tečaja v živahen pogovor, ki se je slednjič s Kitajske preselil na domače razmere, omejil se je zlasti na nekatere neposredne naloge sindikatov letos in prihodnje leto. Vinko Hafner je vnovič poudaril pomembnost temeljitejše analize socialnega položaja delavcev. Razprava o tem je zaradi prevladujočih gospodarskih vprašanj prestavljena v prve mesece prihodnjega leta. Spregovorili so tudi o predlogu za skrajšanje delovne dobe kot morebitne rešitve iz zadreg zaposlovanja, o kopičenju letošnjih gospodarskih težav in nalogah sindikatov ob skupščinskih volitvah.

Ob sklepu srečanja je predsednik slovenskih sindikatov pohvalil napredek pri delu sedanjega političnega tečaja v Radovljici in naglasil pomembnost sindikalnega šolanja.

D. Žlebir

H. J.

DANES V GLASU

2. STRAN:
KOMUNIST CEL DAN
3. STRAN:
NOVA TOVARNA ZA IZVOZ
4. STRAN:
PRED SEJO KRANJSKE OBČINSKE SKUPŠČINE
8. STRAN:
VELIKA PRIDOBITEV ZA TELESNO KULTURO
9. STRAN:
VOZILA Z L OZNAKO DALEČ OD BREZHIBNOSTI
16. STRAN:
SODELOVANJE MLADIH PODIRA MEJE

Posvetovanje o ljubiteljski kulturi – V Šolskem centru Boris Zihl v Škofji Loki je bilo v petek in soboto srečanje predsednikov in tajnikov občinskih zvez kulturnih organizacij. Pogovarjali so se o delu kulturnih društev, usmerjanju in usklajevanju dela, oblikovanju kulturne politike, deloma pa tudi o sistemu svobodne menjave dela. Posebno je v letošnjih programih naglašeno načrtovanje ljubiteljske kulturne dejavnosti v šolah. Obilje pobud, ki so jih izrekli udeleženci posvetovanja, je izvenelo kot obet resničnih premikov na tem področju. Hkrati s posvetovanjem je republiška Zveza kulturnih organizacij pripravila tudi razstavo strokovne literature, ki jo kulturni animatorji uporabljajo kot teoretično pomagalo pri svojem delu. – Foto: D. Žlebir

Cisterna puščala

Škofja Loka – Branislav Stevanović, star 47 let, voznik tovornjaka podjetja Mineltransport iz Rিপnja, je v četrtek, 15. oktobra, pripeljal v Škofjo Loko 3.500 litrov olja za transformator.

4000-litrska cisterna je že na poti počila in olje je počasi kapljalo iz nje. V Škofji Loki je vozilo prevzel Tomislav Ivanović, odgovoren za transformatorsko postajo v Frankovem naselju. Ko je vključil črpalko, se je olje razlilo. Ker je olje težko gorljivo in nestrupeno, so zemljo in pesek, kjer je iztekalo, le deponirali v kontejnerje. Škode še niso uspeli oceniti.

D. Ž.

NARAVA V SKODELICI ČAJA

hp DROGA

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Govorimo eno, delamo drugo

Član predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Stane Dolanc se je v soboto pogovarjal z gorenjskimi gospodarstveniki in družbenopolitičnimi delavci

Kranjska gora – Ljudem moramo povedati resnico o sedanjem položaju pri nas, ker jih bomo le tako mobilizirali za premagovanje težav. Če bomo še naprej na široko govorili eno, delali pa drugo, potem bo zaupanje ljudi v naš samoupravni socialistični sistem upadalo. Marsikje, doma in na tujem, že govorijo, da je vsemu temu kriv sistem socialističnega samoupravljanja. To pa ni nič drugega, kot poskus rušenja sistema, napad na njegove temelje in poskusi vračanja nazaj, je dejal v soboto Stane Dolanc, član predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Naloga komunistov in vseh drugih subjektivnih socialističnih sil je razbijati takšna mnenja in poskuse. Za doseg tega cilja pa bo treba veliko drugače politično delati med ljudmi, manj bo treba ponavljati že povedane ugotovitve in hitreje uresničevati dogovorjeno.

Jugoslavija prav tako kot večina drugega sveta ne more naenkrat uresničiti vseh želja in potreb, ki jih vsak ima in so upravičene. Sedaj bomo morali reševati tisto, kar v danem trenutku uresniči največ želja. Ne znamo vedno najti skupnega interesa, kar ne velja le za federacijo, ampak za vsako republiko, pokrajino, občino. Pri nas pa najrazličnejši interesi dobivajo tudi nacionalni pomen. V obdobju administrativnega socializma smo precej takšnih ali drugačnih interesov zatrli, v sistemu socialističnega samoupravljanja, v sistemu pluralizma samoupravnih interesov, pa je njihov pomen porastel. Če danes govorimo o združevanju dela, sredstev in znanja, potem to ni nova centralizacija na starih osnovah, ampak posledica spoznanja, da razdrobljeni v svet ne moremo, je dejal Stane Dolanc.

Marsikaj bomo morali spremeniti v našem mišljenju, ravnanju in življenju. Niti za dolar več se ne smemo zadolžiti v tujini. To vsi vemo in poudarjamo, po drugi strani pa v isti sapi uvažamo povsem nepotrebne stvari. Do uvoza se je treba opredeliti selektivno. Uvoz naj bo v službi izvoza. Sprašujemo se, ali sploh vemo, kaj rabimo. Ali dajemo točne podatke ali imamo prepotrebne bilance, katere mora sedaj narediti vsak. Ker bilanc in točnih podatkov nimamo, se dogaja, da v delovnih organizacijah, občinah in v republikah med našimi obiski ugotavljajo dobro stanje, v federaciji pa ugotovijo drugače.

Vzvodil premagovanja naših težav so znani. Ustali kaže investicijsko potrošnjo, vendar ne le z besedami. Kako je mogoče, da je bila v Jugoslaviji od lani do letos začeta gradnja 45.000 objektov? Zanesljivo so s temi gradnjami soglašali tudi ljudje, ki sicer radi govorijo o zmanjševanju investicij! Nujno bo omejiti proračunsko porabo na vseh ravneh in maksimalno izkoristiti tisto, kar imamo. Delati je treba, da bo osebni standard nazadovol čim manj. To pa bomo dosegli, če bomo znali nagravati delo. Pridnemu se standard ne sme zmanjšati, nedelavnemu pa brez škode, je dejal Stane Dolanc. Pri varčevanju se kaže bolj zgledovati po državah, ki so bogatejše od nas. Kako je mogoče, da je dnevno v Ljubljani med odpadki toliko kruha, kolikor ga v enem dnevu spečejo v Trbovljah. Kako narobe je, da kritiziramo vsak ukrep za zmanjševanje porabe goriv, drugega boljšega predloga pa ne najdemo. Zahodni Nemci so spontano sprejeli poziv, da en dan zamenjajo avtomobile s kolesi, pa je ta država veliko bogatejša od nas. Drago in zapleteno postaja naše politično delo, kjer drobimo sile in razmetavamo denar. Veliko moramo spremeniti v delu in mišljenju, da bomo dosegli cilj, ki je vsem nam skupen in za katerega vemo.

J. Košnjek

dobro obiskan – Okrog šest tisoč obiskovalcev je v prvih treh dneh pritegnil 14. sejem stanovanjske opreme v Kranju. Ponudba izdelkov za notranjo in zunanjo opremo domov je res pestra, veliko obiskovalcev pa imajo tudi strokovnjaki iz centralnega zavoda za pretek gospodinjstva, ki prikazujejo ekonomično ogrevanje. Seveda, tako kot vsako leto, dovolj radovednežev tudi na gobarski razstavi. Foto: M. Ajdovec

Prostorska stiska

Občini so pozni pri ustvarjanju pogojev za delo socialnega centra, ki mora zaživeti z novim letom – Največ težav s prostorsko stisko

Zakon o socialnem skrbstvu vsi občinski skupščini socialnega skrbstva, da do leta 1982 oblikujejo centre za socialno delo. Tržičani so se nove leti dovolj zgodaj po organizaciji in finančni plati. Da cenbi postal preveliko breme v porabi, so se odločili, da šteposelenih v sedanji izvajalski socialnega skrbstva ne bodo ali, ampak se bodo povezali, kot že doslej, s pogodbenimi

am dela socialnega centra je Dobiva tudi nekatere nove kot so predzakonsko svetovne postopki in evidenca pomoči. Vsega v utesnjeni v kateri se socialni delavci stikajo, prav gotovo ne bo dobro opravljati.

ni svet skupščine občine je zato ponudil, da bo skupščina socialnega skrbstva pomagal evanju prostorskih težav. al se je povezati tudi s kranjnostjo, ki že ima center za o delo. Glede na to, da je občina majhna – ima pa socialnih primerov – bi v njej organizirali enoto centra za

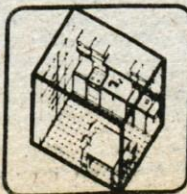
Dokumentarni

neuvrščeni

V sredo, 21. oktobra, se v Kranju začela revija dokumentarnih filmov iz neuvrščenihi Interfilm festival iz Kranja v počastitev 20-letnice neuvrščenihi v Beo-Revija se bo do 26. oktobra v kinu Center v Kranju, pa jo bodo odprli v sredo, ob 20. uri. Prvi večer lahko videli filme: Pozdrav, domačega režiserja Dra- Mitrovića, kuvajtski film pri beduinih, pakistanski dobe blaginje in argetinski Turizem in gospodarstvo. Revijo bo spremljala miza na temo Dokumentar- kot možnost zblizevanja in med neuvrščenihi deže- ki bo na sporedu v petek, ob 20. uri. V sredo, 21. oktobra, ob 20. uri v galeriji Mestne hiše v odprli razstavo Kulture nih, ki jo je pripravil slo- Zinografski muzej iz Ljublja- ravili bodo še retrospektivo nih filmov režiserjev Jous- anina in Mrinala Sena.

OST UGODNEGA NAKUPA
OPREME ZA VAŠ DOM
TEKSTIL IN DEKORATIVA
RAZNA TEHNIKA
IZOLACIJSKI MATERIALI
PRODAJNA RAZSTAVA
PRIZNANIH LIKOVNIH
UMETNIKOV

14. sejem
stanovanjske opreme
kranj 16.-23.10.'81

VELIKA
RAZSTAVA
GOB

BREZPLAČNE POKUŠNJE
VELIKA IZBIRA
GOBJIH
SPECIALITET
16., 20. in 22. 10.
ob 18. uri
predavanja o gobah

PO JUGOSLAVIJI

NOV MEJNI PREHOD
VRTOJBA – STANDREŽ

Otvoritev mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba – Standrež pomeni uresničitev ene najpomembnejših skupnih nalog, za katere sta se odločila Jugoslavija in Italija s podpisom Osimskih sporazumov. Prehod sta predala namenu zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec in italijanski zunanji minister Emilio Colombo. Slavnostni govorniki so na slovesnosti poudarili pomen te velike pridobitve, ki je nov dokaz dolgoletnih prizadevanj za krepitev vezi med dvema državama sicer različnimi družbenopolitičnimi sistemoma, vendar enakim htemenjem po mednarodnem medsebojnem spoštovanju, razumevanju in uresničevanju skupnih interesov.

NA PRVEM MESTU
GOSPODARSKA
VPRAŠANJA

Predsednik predstava SFRJ Sergej Kraigher je pred sestankom predsednikov držav in vlad 22 držav v Cancunu govoril prek zagrebške televizije. Naštel je gospodarske težave s katerimi se ubada svet, tako razviti kot dežele v razvoju. Dežele v razvoju so sicer imele 5 odstotno gospodarsko rast, a so jo dosegle z velikimi težavami in zadolževanjem. Odnosi med blokoma se še naprej zaostrejo. Oboroževalni boj zaposluje najspodobnejše delavce, urejanje bistvenih svetovnih gospodarskih težav pa je podrejeno političnim interesom blokov. Če bi na prvo mesto postavili urejanje gospodarskih vprašanj, s katerimi se ubadajo tako v razvitih kot nerazvitih deželah ter to spremenili v politiko na enakopravnih temeljih, bi z napredkom držav v razvoju, nastalo novo ozračje medsebojnega zaupanja.

SETEV KONČANA
PRED NOVEMBROM

Po kratkem predahu, zaradi dežja, so vojvodinska polja spet oživila. Treba je pospraviti prideleke in zasejati pšenico, ki naj bi jo zasejali nad 300 tisoč ha polj. Do zadnjega dežja so v Vojvodini obrali koruzo na 68 tisoč ha polj, oziroma 10 odstotkih. Pšenico pa so posejali na 49 tisoč ha. V Vojvodini menijo, da ni bojazni, da bi setev vlekli v november. To je izrednega pomena, ker pravočasna setev določa, kakšen bo pridelek.

TEDEN INVALIDOV
V JUGOSLAVIJI

Ker je leto 1981 mednarodno leto invalidov, naj bi tudi pri nas imeli teden invalidov. Kdaj bo, se bodo pogovorili na novembrski seji jugoslovanskega odbora invalidov. Teden naj bi postal tradicionalen in naj bi spodbudil zaščito invalidov, ki jih je v naši državi okoli 2 milijona.

AVTO NA POSOJILO

Iz zavodov Crvena zastava so napovedali, da bodo že od četrta spet prodajali avtomobile na kredit. S tem naj bi prispevali, da se bodo tovarniška skladišča spraznila, ne bo pa to rešilo izdelovalce avtomobilov skrbi s sestavnimi deli in proizvodnjijskimi materiali. V Zastavi se je v zadnjih mesecih nabralo na parkiriščih kar 30 tisoč neprodanih vozil. Predlagajo naj bi posojilo doseglo 50 odstotkov tovarniške cene. Rok odplačila posojila bo predvidoma 30 mesecev.

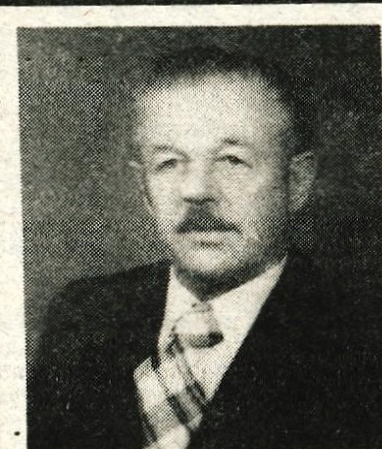

V spomin revolucionarja – V Kranju je bila včeraj popoldne žalna seja v spomin na umrlega kranjskega občana, komunista, revolucionarja in družbenopolitičnega delavca Andreja Brovca. O bogatem in ustvarjalnem življenju pokojnika je govoril predsednik občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV Kranj Jože Marjek-Joco (jk) – Foto: M. Ajdovec

Andrej Brovc

Velik človek je bil; ne le po postavi, tudi po dejanjih. In takih ljudi je vedno škoda, vedno odidejo prezgodaj. Andrej Brovc je bil rojen pred 72 leti v Koritnici pri Tolminu, ki je bila tedaj pod italijansko oblastjo. Občutil je krivice in trpinčenja naših ljudi in se že kot mlad fant v protifašističnih organizacijah boril proti njim. Zato so ga fašisti preganjali in zaprli. 1936. leta je prebegnil v Jugoslavijo. V Kranju se je zaposlil v takratni Jugočeški, kjer se je takoj vključil v napredno delavsko gibanje. V Komunistično partijo Slovenije so ga sprejeli 1939. leta. Postal je sekretar celice v Jugočeški.

Janez Pazlar

V nedeljo, 18. oktobra, je po dolgi bolezni umrl 68-letni Janez Pazlar iz Spodnjih Gorij. Janez Pazlar je bil že pred drugo svetovno vojno znan komunist. Pred vojno je bil predsednik DPD Svoboda Gorje, ki se je pozneje preimenovala v Zajemnost. Po decembrski ustaji v Gorjah so ga leta 1941 odpeljali v begunjske zapore, po nekaj mesecih pa v nemško taborišče, od

Tudi po kapitulaciji Jugoslavije je vedel, kje je njegovo mesto. Aktivno je delal v pripravah na organiziran odpor proti okupatorju. Julija 1941 je vstopil v prvo kranjsko partizansko četo in bil navzoč pri napadu v koči pod Storžičem 5. avgusta. Predvsem sreči se je moral zahvaliti, da je prišel iz sovražnega ognja.

Septembra istega leta se je po nalogu Komunistične partije vrnil na rodno Primorsko. Zadolžen je bil za organizacijo vstaje na Tolminskem. Bil je član okrožnega komiteja za Tolminsko, sekretar Bovškega okrožja in nato do osvoboditve sekretar ter predsednik Osvobodilne fronte Bovško-cerkljanskega okraja.

Po osvoboditvi se je spet vrnil v Kranj, kjer je opravljal vrsto pomembnih funkcij; med drugim je bil drugi kranjski župan, sekretar občinskega komiteja Komunistične partije, poslanec prvega in drugega sklica zvezne skupščine.

Zdravje, ki se mu je začelo krhati že med narodnoosvobodilnim odporom – bil je vojni invalid – mu je vedno bolj nagajalo. 1956. leta je moral v pokoj, vendar je ostal aktiven še naprej, predvsem v organizaciji zveze združenj borcev NOV. Za svoje delo je prejel več pomembnih priznanj.

Od Andreja Brovca, ki v našem spominu ne bo nikoli umrl, se bomo poslovili danes ob 16. uri na kranjskem pokopališču.

koder se je leta 1943 vrnil in se takoj vključil v osvobodilno gibanje na terenu ter v NOB.

Janez Pazlar je bil najprej zaposlen v jeseniški Železarni, nato je delal kot referent na oddelku za gradbeništvo v Radovljici, do upokojitve pa pri SGP Sava na Jesenicah. Bil je aktiven član Svobode, aktivni odbornik Planinskega društva in drugih društvenih ter družbenopolitičnih organizacij na terenu.

Pazlar je s svojim aktivnim delom in napredno zavestjo, saj je bil član Komunistične partije že od leta 1938, veliko prispeval k širjenju komunistične misli v okolju, kjer je živel. Le malo je še ljudi, ki bi tako zavzeto delali za osvoboditev in se po vojni tako aktivno vključili v obnovo in napredek kraja. Za svoje delo je prejel več priznanj med drugimi red dela, orden s srebrnimi žarki.

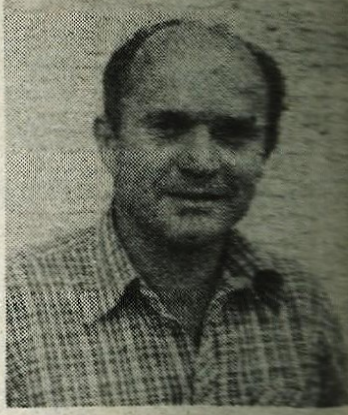
Med znanci in prijatelji ter vsemi tistimi, ki so Janeza Pazlarja dobro poznali, je nastala boleča vzel. Bil je dober in iskren prijatelj ter tovariš, vedno pripravljen pomagati, zato ga bodo ohranili v najlepšem spominu.

D. Kuralt

NAS SOGOVORNIK

Jože URŠIČ

Program
dela KS,
most, ceste

Te dni se začnajo programske konference krajevnih konferenc SZDL. Lani so jih pripravili prvič in izkušnje govore, da je tak oblika dela primerna. Na njih naj bi predvsem ocenili uresničevanje programa dela in pripravili nov letni program, izvolili novo vodstvo, so se tako odločili, in člane drugih organov ter se pogovorili o krajni problematiki.

»Na seji predsedstva, ki je bila pretekli teden, smo obravnavali priprave na programsko konferenco in smo predlagali naslednji dnevni red: evidentiranje kandidatov za volitve v leto 1982, samoupravljanje in delegatski sistem v krajevni skupnosti, obravnava in sprejem programa dela KK SZDL, volitve predsednika in sekretarja. Posebno točko bomo posvetili pregledu uresničevanja sklepov sveta in skupščine krajevnih skupnosti in zborov krajanov, ker se večkrat zgodi, da sprejemane sklepe, ki potem niso uresničeni,« je povedal predsednik krajevnih konferenc SZDL Log nad Škofjo Loko Jože Uršič.

Dnevni red je obsežen, zato nekoliko podrobneje opišite najbolj aktualne probleme v krajevni skupnosti o katerih boste spregovorili na programski konferenci.

»Konkretno bomo morali na konferenci spregovoriti o letnem planu dela krajevnih skupnosti. Naša konferenca namreč menila, da se program sprejema preveč forumsko in da so krajski premalo seznanjeni s predvidenimi akcijami in porabo denarja. Zato smo prvi plan zavrnili in pripravili nov, na podlagi mnenj, ki so jih dali krajski. Menimo, da je takšna oblika dela dobra in edino primerna in bomo zato nadaljevali. Na konferenci se bomo morali pogovoriti tudi o lokaciji novega mostu čez Soro. Na osnovi stališča delnega zbora krajanov je skupščina krajevnih skupnosti predlagala, da bi most zgradili čez Soro pri Jurju. Ker pa je Soro oktobra letos odnesla most pri Petruzi žagi, ki je tudi v naši KS, je krajski prevladalo mišljenje, da je lokacija pri Jurju neprimerna. Ker se nikakor nismo mogli uglasiti, smo zaprosili za ponovno strokovno preveritev vseh predlogov in predloga za most pri Jurju, predloga, da bi most zgradili pri Cvetarju in da bi obnovili oba sedanja. Ocene so narejene, sedaj bo potrebno ponoviti celoten postopek razprave in usklajevanja. Na konferenci je prilika, da se pogovorimo, kakšen postopek čimbolje izpeljati.

Problem je tudi urbanistična dokumentacija, saj so v črtovalci urbanističnega programa občine Škofja Loka pobili, da tudi v manjših krajevnih skupnostih potrebujemo družbene prostore in otroška ter športna igrišča in druge družbene objekte. Zato se bomo skušali kar najbolj aktivno vključiti v javno obravnavo predloga o urejanju prostora občine Škofja Loka.

Dogovoriti se bomo morali tudi o vzdrževanju krajevne ceste, za katere skrbijo zelo delavni vaški odbori. Menim, da bomo potrebo pripraviti prioriteten red popravil in obnove.

Kdaj bo konferenca?

»Predvidoma prvi teden novembra.«

I. Bogataj

Komunisti cel dan

Podljubelj – Brez olepšavanja so komunisti iz krajevnih skupnosti Podljubelj v sredo zvečer, ko so jih obiskali člani delovne skupine centralnega komiteja ZKS, spregovorili o svojem delu. Kritično so izpostavili predvsem probleme, z uspehi, ki jih je veliko, pa kot da se niso hoteli hvaliti. Kot da so umevni sami po sebi.

V krajevni skupnosti, kjer živi nekaj več kot šeststo ljudi, ki so bili že pred vojno napredno usmerjeni, je 41 komunistov. Od teh jih je 23, predvsem starejših, vključenih v osnovno organizacijo v Podljubelju. Radi bi, da bi se v skupne akcije bolj vključevali tudi komunisti iz delovnih organizacij, saj, kot je dejal sekretar osnovne organizacije, mora biti komunist aktiven 24 ur na dan. Žal spodbujanje doslej ni obrodilo posebno sočnih sadov.

Sicer pa se člani vključujejo v družbenopolitično in samoupravno delo krajevnih skupnosti. Aktivni so v krajevni konferenci socialistične zveze, v svetu krajevnih skupnosti, v mladinski organizaciji kot tudi v društvi: gasilskem, kulturnem in turističnem. Tudi z delegati tesno sodelujejo. Pred sejmami skupščin večkrat skupaj obravnavajo gradiva, ki pa so po njihovem mnenju še vedno preobširna in preveč strokovna.

Ne zapirajo se torej v ozek krog. Obravnavajo vse probleme krajevnih skupnosti, kot na primer, kako bi ponovno oživili kamp – sami za to nimajo dovolj denarja – kako bi kakovostno popoprili delo kulturnega društva ali kako bi ohranili obmejne kmetije. Od občinske kulturne skupnosti in zveze kulturnih organizacij ne zahtevajo več denarja. Radi bi le strokovne ljudi, ki bi jih učili.

Kmetijstvu so v pogovoru posvetili posebno pozornost. Vedo, da združevanje zemlje zaradi razdrobljenosti ne pride v poštev, da je strojna obdelava v hribovitih predelih, kakršni so v Podljubelju, težka. Najhuje pa je, ker mladi odhajajo na delo v tovarne. V kmetijstvu ne vidijo prihodnosti. Kmetije propadajo, veliko tudi po krivdi gospodar-

jev, ki jih nočejo prepustiti. Kot je dejal Zdravko Kmetec, sekretar medobčinskega sveta za Gorenjsko, bi morali v občini oziroma kmetijske zveze natančno preučiti vsako kmetijsko ugotovitev, kako bi bila bolj donosna in poskrbeti za dohodek, najsi bo z delom doma, s kmečkim turizmom, kakšno drugo obliko. Kmetje potreba za vsako ceno rešiti propadom!

V pogovoru so se dotaknili volitev. Majhnost njihove skupnosti, so dejali, po eni prinaša prednost, saj se poznajo in lahko izbirajo na drugi strani pa kandidata široko zasnovan delegatski običajno zmanjka. Kritično so zorili še na slabosti, ki mladem človeku vse bolj grenijo življenje.

H. Jelovčan

Predlog
za izdajo zakon

Položaj na področju uporabe čunalniških sistemov je trenutno kratko rečeno neurejen. V Sloveniji je v uporabi 315 računalniških sistemov; od tega 225 majhnih in srednjih in 22 velikih. Zanimivo narašča predvsem število majhnih računalnikov, ki so večinoma domače proizvodnje (Iskra). Med srednjimi računalniki je 20 odstotkov domačih, pri tako novanih velikih sistemih pa 100% benega domačega.

Glede na pomen informatike uresničevanje temeljnih razvojnih interesov naše družbe je treba razbuditi in pospešiti hitrejšo organiziranje združenega dela na področju proizvodnje, razvoja in uporabi domačih računalniških sistemov skladu s pomenom računalniških sistemov v dogovoru o temeljnem družbenega plana Slovenije za obdobje 1981–1985 in v družbenem planu Slovenije za to obdobje ena pomembnih nalog opredeljena skupni program razvoja in proizvodnje enotnega računalniškega sistema.

GLAS

Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin – Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj – Glavni urednik Igor Slavec – V. d. odgovorni urednik Jože Košnjek – Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Zalar in Danica Ziebir – Fotoreporter Franc Perdan – Tehnični urednik Marjan Ajdovec – Oblikovalci: Ljane Erjavec, Tomaž Gruden, Slavko Hain in Igor Kokalj – List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. – Oblikovalci 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in soboto od januarja 1974 pa ob torkih in petkih. – Stavke TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. – Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moša Pijade 1 – Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 – Telefon: n.č. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komercialna propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341 – Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Prizadevnost prinaša dohodek

Alplesovem tozdu Gostinstvo dela 13 delavcev, ki so v osmih mesecih letos ustvarili 1,6 milijona dinarjev dohodka — Niso potrebne ure, temveč delo, ki ga je treba opraviti

Železniki — Kar splošno pravilo da se menza oziroma obrat družbe prehrane le s težavo izogiba in je večini potrebno v okviru organizacije pomagati. Alplesova menza oziroma tozdu Gostinstvo Trzinjst delavcev je v mesecih letošnjega leta ustvarila 1,6 milijona dinarjev ostanka

specialitete, da niso nikdar v zadregi, ko je gostu potrebno postreči z domačimi jedili.

Skratka, nikdar se ne ustrašijo dela in vsak popime tam, kjer je treba. Tako je direktor v petek, ko sem bila na obisku, vse dopoldne delal v kuhinjski blagajni, ker delavka, ki je tam zaposlena, tisti dan ni bila v službi. Prav tako vedno, kadar se pokaže potreba, priskoči na pomoč natakarnjem ali kuharicam. Natakarnji po potrebi pomagajo v kuhinji. Delo in prizadevnost sta pri njih merilo in redko lahko končajo ob uri. Zato pa so zaslužki primerni, čeprav so osnove nizke. Tako je direktor ta mesec dobil v plačilni kuverti 21.000 dinarjev, natakarnji 19.000 dinarjev, kuharica 16.000 in gospodinjstva pomočnica 12.000 di-

narjev. Ob tem velja povedati tudi to, da zaradi bolniških izostankov, porodniških dopustov in drugih izostankov z dela ne iščejo pomoči zunaj temeljne organizacije, temveč skušajo vse postoriti sami. Kljub temu v zadnjem času ne poznajo fluktuacije.

V Železnikih načrtujejo tudi gradnjo manjšega hotela. Investicijo so zaupali Alplesovemu tozdu Gostinstvo in, če bodo čez leta, ko bodo sprejeli goste, v tem kolektivu delali tako, kot znajo sedaj, se za rentabilnost ni bati.

»Kader moramo sami vzgojiti,« meni direktor Jože Košmelj. »Že sedaj štipendiramo 4 učenke, kasneje pa bomo še videli, kakšne potrebe bodo. Novi hotel naj bi odprli do konca tega srednjeročnega obdobja. Že letošnjo zimo pa bomo ob vlečnici na Soriški planini uredili poseben kiosk, kjer bomo prodajali čaje in tople malice.«

L. Bogataj

V Tokosu gre bolje

Februarska seja komunistov v Tokosu je bila prelomna — Odnos do dela se je izboljšal, prav tako nagajevanje, nadaljnji dvig produktivnosti pa je odvisen predvsem od tehnološkega razvoja v sodobnejših prostorih in od omejitve izmeta — Za izvoz so poti odprte

Tržič — Ko so se člani komiteja občinske konference ZKS Tržič februarja letos sestali s komunisti in zastopniki drugih družbenopolitičnih organizacij v Tovarni kos in srpov, so prišli na površje več let nakopičeni problemi, zaradi katerih je padala produktivnost, delavci so bili nezadovoljni z osebnimi dohodki in odnosi, odhajali so in podobno.

Takrat so komunisti sprejeli vrsto ukrepov, ki naj bi vodili k izboljšanju poslovanja in nenazadnje njihovega ugleda med delavci. Najpomembnejša je bila gotovo ugotovitev, da je edina dolgoročna pot razvoja delovne organizacije v povezovanju navzven ter v dograditvi sistema nagajevanja po delu.

Na petkovem sestanku osnovne organizacije zveze komunistov, ki so se je udeležili tudi gostje iz centralnega komiteja ZKS, medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko in občinske konference ZKS Tržič, so ugotovili kvalitetne premike. Prva naloga, to je povezovanje navzven, dobiva trdne osnove. Delavci Tokosa so se odločili za združitev z Merkurjem, s katerim iščejo skupno pot pri izvozu, preskrbi z reprodukcijskimi materiali in vlaganju v nove proizvodne prostore, saj so možnosti razvoja in izboljšanja delovnih razmer v sedanjih utesnjenih nemogoči.

Nekaj več težav nastaja pri dogajevanju sistema nagajevanja po delu, čeprav se tudi na tem področju rezultati že kažejo. Normative so spravili v realne okvire, povečali so osebnostne dohodke in tako bistveno zgradili nezadovoljstvo, z novim le-

tom pa nameravajo uveljaviti še dohodkovne odnose med obrati. S poskusom vpeljavo strožjega nadzora kvalitete dela so že dosegli nepričakovane uspehe. Izmeta je namreč ogromno. Če bi jim ga uspelo izključiti, bi izvoz lahko povečali kar za polovico.

Na področju izvoza so delavci Tokosa že lani napravili velik korak naprej. Obogatili so ga za 47 odstotkov. Letošnje smeje načrte jim je precej prekrizal izpad prodaje v Jordanijo in Nigerijo, bojijo pa se tudi, kako bo z Egiptom. Plan izvoza so zato nekoliko znižali, kljub temu pa upajo, da bodo na tuje prodali za 14 odstotkov več kot lani, od tega na konvertibilni trg za dobrih 35 odstotkov več.

Zanimivo je, da za nekatere izdelke, za katere imajo v domovini monopol, na tujem dosegajo za 20, celo 50 odstotkov višje cene. Izvoz je zato zanje posebno zanimiv. Nove poti so jim odprte, seveda pa niti domačega trga ne smejo pustiti na cedilu. Rešitev vidijo — trenutno delajo za izvoz tudi ob prostih sobotah — le v povečani proizvodnji na osnovi višje produktivnosti oziroma sodobnejše tehnologije. Približno 20 milijonov dinarjev bi morali vložiti v nove stroje, pa bi produktivnost narasla za celih 50 odstotkov. Žal so odvisni predvsem od lastnega razvojnega dela, saj denarja za vlaganja doslej niso imeli, zdaj pa jih omejuje še prepevov uvoza opreme, čeprav za uvoz na leto porabijo le okrog 13 odstotkov ustvarjenih deviz.

H. Jelovčan

Stopicanje v krogu

Razlogi, zakaj temeljna organizacija Konfekcija ne dosega proizvodnega plana, so znani, premalo naporov pa je, da bi jih presegli

Tržič — V Konfekciji, eni od štirih temeljnih organizacij Bombažne predilnice in tkalnice Tržič, so težave z doseganjem proizvodnega plana prisotne že nekaj let. Obrat, v katerem so prvi v Jugoslaviji začeli šivati industrijsko posteljino, je bil ustanovljen predvsem zato, da bi v njem zaposlili invalide, ki jih tekstilna panoga »proizvaja« toliko kot malokatera druga.

Zdaj je med 207 delavci le še blizu 30 odstotkov invalidov, ki pa imajo enake delovne obveznosti kot zdravi. O tem, da bi zanje odprli posebno dela, vrednotena drugače, primerno njihovim sposobnostim, so v Bombažni predilnici in tkalnici že razmišljali, kaj dlje pa, žal, niso prišli.

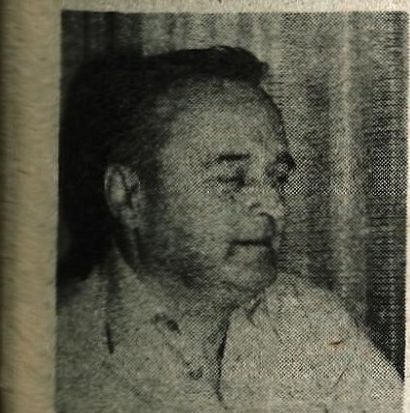
Na sestanku osnovne organizacije zveze komunistov Konfekcije, ki je bil v četrtek ob obisku članov delovne skupine centralnega komiteja ZKS, so govorili o vzrokih, zakaj delavci ne dosegajo plana. V polletju so ga osvojili le 87-odstotno, zdaj pa so ga z delom v tretji izmeni popravili na 91 odstotkov. Komunisti so povedali, da imajo težave s planom predvsem zato, ker se proizvodni program dokaj hitro menja, ker so izdelki za izvoz zelo zahtevni, ker zaradi zastarelih strojev nastajajo ozka grla, ker je zaposlenih blizu dvajset delavcem manj, kot so predvideli, ker je med njimi največ mladih žensk, ki so pogosteje v bolniški in podobno.

Objektivnih in subjektivnih razlogov je torej res kar precej. Prav zato pa bi se verjetno morali vprašati, kako jih preseči. Ali znižati plan ali kupiti sodobnejše stroje — trenutno je ta rešitev zaradi omejitve uvoza seveda nemogoča — ali pa delavce spodbuditi s sprejemljivejšim nagajevanjem. Konfekcija je menda tista temeljna organizacija, ki »plačuje« tudi napake drugih treh tozdov, zaradi napetih norm in zahtevnih izvoznih programov, pri katerih je kar 70 odstotkov izplena, pa posebnega zadovoljstva verjetno res ne more biti.

Prav pri nagajevanju, ki v Bombažni predilnici še vedno ni urejeno na osnovi dohodkovnih odnosov med temeljnimi organizacijami in delovno skupnostjo skupnih služb oziroma gospodarnosti posameznih delovnih sredin, ki ne upošteva kvalitete in pogojev dela, se namreč najpogosteje krešejo kopja. Zaradi tega pešata tudi samoupravljanje in vloga komunistov, ki bi morali biti boljše seznanjeni s težavam delovne organizacije.

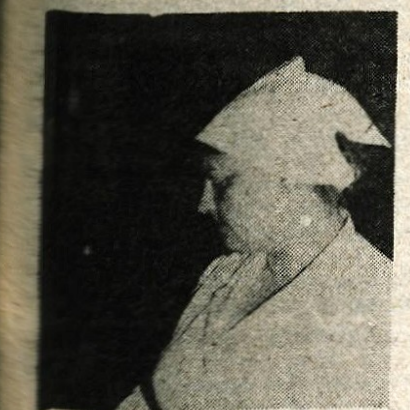
Neke vrste apatičnost je opazna zlasti v Konfekciji. Kako bi sicer mogli razložiti dejstvo, da je referendum za novo metodologijo izdelave razvida del in nalog uspel šele drugič, da so delavci zavrnili strokovno pomoč pri obravnavi predloga, na drugi strani pa pravijo, da so gradiva premalo razumljiva. Manjka torej tudi samokritike in to so komunisti priznali. Kajti tudi »presaditev« nekaj članov iz osnovne organizacije delovne skupnosti skupnih služb je le zasilen izhod, saj komunisti iz druge delovne sredine ne poznajo dovolj njihovih problemov. Na noge se bodo morali postaviti predvsem sami z večjo zainteresiranostjo za odpravljanje slabosti.

H. Jelovčan

Direktor tozdu Gostinstvo Alplesu Jože Košmelj

Alplesova menza in od leta 1978 temeljna organizacija je ustanovljena leta 1971 in je ves odprtega tipa. Pripravljamo 1000 malic in približno 50 do 60 dnevno,« pripoveduje direktor Košmelj. »Vendar se ne zapiramo v tovarniški oziroma menzarski. Pripravljamo tudi svatbe, vsememo postrežbo na vesele. Tako smo čipkarski dan že oskrbeli z jedajo in pijačo, vemo za pogostitev na prosila-

Vodja kuhinje Danica Šolar

Skratka, prevzamemo vsak podelen dohodek se nam ne zdi malen. Če nas poprosijo, pomagamo. Tega delavci Alplesovega Gostinstva sedaj, ko je sezona, pripravljajo pršute, domače in zaseko ter druge domače

Kranj — Delovni kolektiv VINO KRAJ je v soboto proslavil 35-letnico obstoja in uspešnega poslovanja. Ob tej priliki so najstarejšim članom kolektiva podelili priznanja, vsem pa priložnostne nagrade. Razvoj in poslovanje podjetja sta na svečanosti na kratko orisala direktor TOZD VINO JOŽE BRANKOVIČ in predsednik delavskega sveta Jože Zima. — A. Z.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Zavarovanje za primer brezposelnosti (3)

PRAVICA DO DENARNE POMOČI

Če skupnost za zaposlovanje delavca brez zaposlitve do konca prejemanja denarnega nadomestila ni zaposlila in nima 15 let delovne dobe, pridobi ob prejemanja denarnega nadomestila pravico do denarne pomoči med brezposelnostjo. Pri tem mora izpolnjevati še dva pogoja: da dohodki brezposelnega delavca z dohodki članov ožje družine na osebo ne presegajo zneska, ki je enak zjamčenemu oziroma zjamčenemu osebnemu dohodku v republiki, in da ne prejema v tem času denarnih dajatev za izobraževanje.

Če torej ni tujec, da vsak upravičenec do denarnega nadomestila, ki ga skupnost za zaposlovanje v določenem roku ni mogla zaposliti, pridobi tudi pravico do denarne pomoči. Pri uveljavitvi te pravice je pomembna premoženjska stanje osebe, ki to pravico uveljavlja, kar pa je pri uveljavitvi te pravice do denarnega nadomestila povsem nepomembno. Višina denarne pomoči se odmeri vsem upravičencem v enakem iznosu in sicer v višini najnižjega osebnega dohodka v republiki. Od 15. aprila letos je višina denarne pomoči za brezposelnosti 5100 din. Iz razlogov, zaradi katerih usahne pravica do denarnega nadomestila, pridobi tudi pravica do denarne pomoči.

PRAVICA DO ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

To pravico pridobi brezposelna oseba, ki se najkasneje v 30 dneh po prenehanju delovnega razmerja prijavi pri skupnosti za zaposlovanje, ne glede na vzrok prenehanja delovnega razmerja. Pravica do zdravstvenega varstva se uresničuje po predpisih, ki urejajo to področje.

PRAVICA DO PRIPRAVE NA ZAPOSLOSTEV

Priprava za zaposlitev je pravica brezposelnih oseb, ki zajema razne oblike usposabljanja, pridobivanja in izpopolnjevanja znanja ter delovnih možnosti, potrebnih za opravljanje določenega dela oziroma za zaposlitev v določenem poklicu.

Ta pravica zajema strokovno usposabljanje ter materialno pomoč pri tem usposabljanju, uveljavlja pa jo lahko brezposelna oseba, ki se prijavi pri skupnosti za zaposlovanje zaradi zaposlitve. Pravico do priprave na zaposlitev imajo tudi že zaposlene osebe, kadar njihovo delo v OZD postane nepotrebno zaradi modernizacije proizvodnega procesa, zaradi preusmeritve poslovanja ali drugih izboljšav, ki prispevajo k večji produktivnosti dela in jim je mogoče z dokvalifikacijo ali prekvalifikacijo zagotoviti drugo delo; OZD mora v ta namen na podlagi sporazuma s pristojnimi skupnostmi za zaposlovanje namensko združevati svoja sredstva.

Vse pravice v zvezi s pripravo za zaposlitev izgubi oseba, ki namenoma ali iz malomarnosti ne izvršuje obveznosti, ki jih prevzame, ko se vključi v pripravo za zaposlitev. Oseba, ki po končani pripravi neopravičeno odkloni zaposlitev, pa je dolžna povrniti vse izdatke, ki jih je imela skupnost za pripravo na zaposlitev.

PREVOZI IN SELITVENI STROŠKI

Učenci in študenti, ki se v 30 dneh po končanem šolanju prijavijo zaradi zaposlitve, imajo pravico do povračila prevoznih stroškov do kraja zaposlitve zase in za svoje družinske člane ter do povračila selitvenih stroškov, če v kraju stalnega bivališča ni mogoče dobiti ustreznih zaposlitev.

Druge osebe, ki se prvič zaposlijo, in osebe, ki jim delovno razmerje ni prenehalo po lastni krivdi ali volji, imajo pravico do povračila prevoznih stroškov do kraja nove zaposlitve zase in za družinske člane in do povračila selitvenih stroškov.

Ana Fröhlich

Nova tovarna za izvoz

V tržiškem Zlitu nameravajo zgraditi novo tovarno za proizvodnjo masivnega pohištva — Dvakrat toliko ga bodo izdelali kot zdaj, kar 80 odstotkov pa izvozili na zahodnoevropski trg — Investicijski program ima že podporo v sozdu GLG, gospodarski zbornici Gorenjske in v tržiškem izvršnem svetu — Nova tovarna bo stala okrog 156 milijonov dinarjev — Povezava s Slovenijalesom

Tržič — Med tremi naložbami, ki jih tržiško gospodarstvo namerava uresničiti v tem srednjeročnem obdobju — če obidemo program Lepenke, ki že zdavnaj čaka na zeleno luč za uvoz opreme — je prišla, kot kaže, trenutno najdlje Zdržena lesna industrija Tržič. Čeprav bo popoln investicijski elaborat izdelan predvidoma konec novembra ali decembra, so osnovne značilnosti naložbe, ki je zajeta v razvojnih načrtih Zlita, tržiške občine in sestavljene organizacije GLG, že znane.

Gre za postavitev nove tovarne za izdelavo masovnega pohištva s površino 1650 kvadratnih metrov, za novo sušilnico s temperirnico lesa ter za razširitev trafo postaje. V Zlitu upajo, da se bo gradnja začela prihodnje leto, čez tri leta pa naj bi bili vsi delavci že v novih prostorih, večjih in sodobnejše opremljenih od sedanjih, v katerih pogoji za delo niso ravno najboljše.

Naložbo, ki je kot prednostna že dobila podporo v sozdu GLG in v medobčinski gospodarski zbornici Gorenjske, v Zlitu tehtno utemeljujejo. Povpraševanja po njihovem masivnem pohištvi, ki ga največ pošiljajo na evropski konvertibilni trg, ne morejo zadovoljiti. V novi tovarni ga bodo lahko izdelali dvakrat toliko, kar 80 odstotkov pa ga bodo prodali na zahod.

Naložba bo stala predvidoma 156 milijonov dinarjev, od tega 141 milijonov gradnja in oprema. 40 milijonov dinarjev bodo delavci Zlita zbrali sami, 47 milijonov nameravajo pridobiti z bančnimi krediti, 49 milijonov s pomočjo sovlagateljev, 20 milijonov dinarjev pa s posojili izvajalcev del. Tovarno bodo postavili v industrijski con ob sedanjih proizvodnih prostorih.

Ko se je v sredo v investicijskimi načrti Zlita seznanjal izvršni svet skupščine občine Tržič, je imel pred očmi številne prednosti naložbe. K načelni podpori — dokončno bo dal šele, ko bo elaborat celovit — ga je vodilo tudi zagotovilo, da bodo razvoji, izdelava in uvedba tehnologije v novi tovarni sloneli na domačih izkušnjah in znanju in da bo proizvodnja moč hitro prilagajati zahtevam zahodnoevropskega trga. Strokovnjake, ki bodo potrebni, bodo v Zlitu pridobili predvsem iz vrst lastnih štipendistov, surovinska osnova za izdelke pa je tudi domača.

Kot nosilec razvoja masivnega pohištva v sozdu GLG se Zlit tesno povezuje še s Slovenijalesom. Tržiške omare bodo dopolnjevali stoli in mize iz Radomelj, s temeljno organizacijo Trgovina pa bodo oblikovali skupne programe, razvoj, enotno nastopali na domačem in tujem trgu ter se še posebej posvetili raziskavam in uveljavljanju na zahodnoevropskem tržišču.

H. Jelovčan

41

KRANJ

43. SEJA
družbenopolitičnega
zborna skupščine občine
Kranj
sreda, 28. oktobra 1981.
ob 15. uri
v dvorani skupščine
občine Kranj

43. SEJA
zborna združenega dela
skupščine občine Kranj
sreda, 28. oktobra 1981.
ob 15. uri
v dvorani skupščine
občine Kranj

44. SEJA
zborna krajevnih skupnosti
skupščine občine Kranj
sreda, 28. oktobra 1981.
ob 15. uri
v dvorani skupščine
občine Kranj

Dnevni red

- Poročilo o izvajanju družbenega plana občine Kranj za obdobje 1981-1985 in resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Kranj v letu 1981
- Predlog za izdajo zakona o ustanku delovne organizacije za razvoj, proizvodnjo in trženje računalniških sistemov z osnutkom zakona
- Pravna pomoč v občini Kranj
- Program razvoja osnovnih šol v občini Kranj
- Problemi prostora za kulturno in družabno življenje v občini Kranj
- Razvoj samoupravnih odnosov v krajevnih skupnostih
- Poročilo odbora za uresničevanje družbenega dogovora o izgradnji nove asfaltne baze Cestnega podjetja v Kranju
- Predlog dogovora o skupnih osnovnih in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda
- Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Kranj za leto 1981
- Osnutek odloka o določitvi delegatskih mest, oblikovanju konferenc delegacij in skupnih delegacij za zbor združenega dela Skupščine občine Kranj
 - Kadrovske zadeve:
 - razrešitev in imenovanje občinske volilne komisije
 - imenovanje delegatov v svet INDOK centra
 - razrešitev in imenovanje namestnika komandirja Postaje milice Kranj
- Predlogi in vprašanja delegatov

Razvoj samoupravnih odnosov v krajevnih skupnostih

Samoupravno planiranje se je v krajevnih skupnostih v občini že precej uveljavilo. Vendar pa je hkrati tudi res da planiranje in sprejemanje samoupravnih sporazumov za sedanje srednjeročno obdobje ni potekalo usklajeno s planiranjem v organizacijah združenega dela in samoupravnih interesnih skupnostih. Tako nekatere krajevne skupnosti še vedno niso sprejele temeljnega planskega dokumenta. Marsikje se je tudi dogodilo, da so bila predvidevanja v krajevnih skupnostih pretirana, zato prihaja do zastojev pri podpisovanju.

Poravnalni sveti v krajevnih skupnostih prevzemajo vlogo samoupravnega sodstva in v marsičem pozitivno vplivajo na reševanje sporov. Seveda pa marsikje člani poravnalnih svetov še nimajo dovolj izkušenj, zato so poravnave pogosto odvisne od izvirnosti in vztrajnosti senata. Seminar za člane poravnalnih svetov konec lanskega leta je bil koristen, zato ga bodo pripravili tudi letos.

Potrošniški sveti so bili v krajevnih skupnostih ustanovljeni že pred časom. Namen ustanovitve je bil zastopanje interesov občanov kot potrošnikov. Rezultati na tem področju pa niso najboljše. Nastala je vrzel zaradi premajhne povezave potrošniškega sveta z občani in organizacijami združenega dela. Z ustanovitvijo konference potrošnikov v občini pa lahko pričakujemo napredek. Konferenca naj bi usmerjala delo, nudila strokovno in drugo pomoč potrošniškemu svetu. Tako naj bi se izboljšali tudi pogoji za njihovo delovanje.

DOGOVORIMO SE

Predlog dogovora, odloka in osnutka odloka o...

...skupnih osnovnih in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda - Za zdaj je bil z odlokom določen najnižji znesek odškodnine. Aprila letos pa je prišlo do dopolnitve zakona, da občinske skupščine na pobudo Zveze kmetijskih zemljiških skupnosti sklenejo dogovor o skupnih osnovnih in merilih. Gre za to, da bi bile osnove in merila enotna. Šele po sprejetju dogovora bi občinske skupščine sprejele svoje odloke o odškodnini. Dogovor bo veljal, če ga bo v republiki sprejelo najmanj 40 občinskih skupščin. Če do sprejetja dogovora ne bo prišlo, bo republika skupščina predpisala odškodnino tudi za tiste občine, kjer dogovora ne bodo podpisali oziroma sprejeli.

...spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Kranj za leto 1981 - Odlok o letošnjem proračunu občine je bil sprejet konec januarja letos. Proračunski prihodki so bili planirani v znesku 246 milijonov dinarjev. V skladu z družbenim dogovorom o izvajanju politike na področju splošne porabe pa je rečeno, da se le-ta lahko poveča za 18 odstotkov v primerjavi s letom 1980. Za kranjsko občino to pomeni 247 milijonov 300 tisoč dinarjev.

Pri prihodkih so spremembe le pri postavki takse na promet parkljarjev

in kopitarjev in sicer za 750.000 dinarjev ter pri prihodkih upravnih organov in drugih prihodkih za 1.742.000 dinarjev. Ostali viri prihodkov bistveno ne odstopajo. Z rebansom se tako povečajo proračunska sredstva za 1.300.000 dinarjev. Dodatno pa so bila v proračunsko porabo vključena sredstva za poravnave obveznosti pri gradnji ceste Kropa-Jamnik-Dražgoše in do Temeljne javnega tožilstva. Določene postavke pa so zmanjšane zaradi obveznosti občine, da prispeva v republiko iz proračuna 2.700.000 dinarjev za pospeševanje izvoza in zaradi manjših prihodkov pri nekaterih postavkah.

...določitvi delegatskih mest, oblikovanju konferenc delegacij in skupnih delegacij za zbor združenega dela skupščine občine Kranj - Osnutek odloka upošteva vse predvidene spremembe samoupravne organiziranosti nekaterih delovnih organizacij in določanje izkušnje na področju delegatskih odnosov. Delegatov v zboru združenega dela naj bi bilo še naprej 85. Spremembe pa so v povezovanju v konference delegacij. Predvsem naj bi se povečalo število konferenc delegacij. Osnutek odloka nadalje tudi predvideva oblikovanje več skupnih delegacij, da bi tako zagotovili boljše povezovanje manjših delovnih skupnosti sorodnih dejavnosti.

Kulturno in družabno življenje v občini

Zborna skupščina kulturne skupnosti v občini že nekaj let zahtevata izboljšanje prostorov za kulturno in družabno življenje. Žal pa kulturna skupnost nima dovolj denarja in se glede tega praktično ni nič spremenilo.

V občini je pet organizacij združenega dela s področja kulturne dejavnosti. Stavbe, v katerih delujejo, pa so stare in je precej težav glede vzdrževanja; razen tega v njih ni prostorov za delavnice za restavriranje in skladišč za že zbrane zgodovinske umetniške predmete. Tako nabrano kulturno bogastvo v prenekaterih primerih propada.

Osnovna knjižnica deluje na dveh različnih lokacijah. Po drugi strani pa zaradi prenatrpanosti knjižnega gradiva ni možna tako imenovana reforma knjižnice, ki naj bi zagotovila prost pristop. Študijski oddelek je na primer 1950. leta hranil 2500 knjig, danes pa jih ima skoraj 87 tisoč.

Oder v Prešernovem gledališču je že tako dotrajan, da je skoraj nevaren za nastopanje; o sodobnih gledaliških prireditvah zato seveda ni moč razmišljati.

Zavod za spomeniško varstvo (ki je sicer pokrajinska ustanova) deluje v pritličnih prostorih brez dnevne svetlobe in je brez restavratorske delavnice.

Skratka, kritična ocena v opozorilu opozarja, da Kranj v vsem povojnem obdobju ni dobil nobenega novega kvadratnega metra površine za potrebe kulturnih ustanov. Zato je razumljivo, da so prostori za kulturno in družabno življenje v občini praktično nenehno na dnevnem redu sej skupščine kulturne skupnosti. Po letu 1960 sta bila v občini zgrajena le dva domova družbenih organizacij, eden pa je bil obnovljen. Vsi prej zgrajeni »zadružni« domovi pa so potrebni temeljite obnove oziroma popravila.

V obdobju 1981-1985 bo s samoupravnim sporazumom o združenju sredstev za izgradnjo družbenih in komunalnih objektov zbranih za kulturo 23.580.000 dinarjev. S tem denarjem se bo moč lotiti problemov na tem področju. Seveda pa sredstva ne bodo omogočala drugega kot zgolj adaptacijo odra v Prešernovem gledališču, obnovo gradu Kiselstein in kulturnega doma na Jezerskem.

Takšno stanje pa nedvomno naroka, da bi bilo treba do leta 2000 zgraditi osrednjo stavbo za kulturo, v kateri bi bili prostori za osrednjo knjižnico, galerijsko in razstavno dejavnost ter koncertne prireditve.

Uresničevanje dogovora o izgradnji nove asfaltne baze

Uresničevanje dogovora o izgradnji nove asfaltne baze

Odbor za uresničevanje družbenega dogovora o izgradnji nove asfaltne baze Cestnega podjetja v Kranju je ugotovil vse objektivne težave, ki preprečujejo uresničevanje družbenega dogovora. Odločil se je, da o nastalih problemih obvesti podpisnike, le-ti pa naj sprejmejo ustrezne odločitve. Odbor je ugotovil veliko zakasnitev uresničevanja družbenega dogovora in spremembo pogojev, ki vplivajo na realizacijo, velike podražitve pa onemogočajo rentabilnost investicije.

Vsi, ki so obravnavali investicije, so ugotovili, da bi bilo treba bistveno zmanjšati naložbo na novi lokaciji, preučiti možnosti investiranja na stari lokaciji ali pa povečati prodajne cene asfaltnih zmesi. Odbor se je zato odločil, da bo preučil možnost postopne izgradnje nove asfaltne baze. Pri tem je ugotovil, da tudi pri izgradnji v dveh fazah ne moremo zagotoviti uspešnosti naložbe oziroma potrebna sredstva za realizacijo predvidene investicije. Ugotovljeno je bilo tudi, da bi investitor z velikimi naporii lahko zagotovil največ 90 milijonov dinarjev, zmanjkalo pa bi še 180 milijonov dinarjev. Ta sredstva pa bo pod zelo ugodnimi pogoji morala zagotoviti Temeljna banka Gorenjske in morala še kdo. Tolikšnih sredstev pa ni moč zagotoviti, zato odbor seznana podpisnike z omenjenimi ugotovitvami. Le-ti pa naj se zdaj odločijo za ukrepe, ki bi omogočili uresničitev družbenega dogovora ali pa bi realizacijo dogovora odložili.

Uresničevanje družbenega plana in resolucije

Pri razvojnih usmeritvah kranjske občine za srednjeročno obdobje 1981-1985 so bile v prvem letu z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine določene naslednje usmeritve:

- razvijanje in uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov,
- povečanje izvoza blaga in storitev ob le najnujnejšem uvozu blaga in storitev,
- povečanje rasti dohodka in zagotavljanje njegove delitve v korist sredstev za razširitev materialne osnove dela,
- povečanje kmetijske proizvodnje in izboljšanje oskrbe prebivalcev.

- razvijanje sistema nagrajevanja po delu,

- zagotavljanje počasnejše rasti cen iz pristojnosti občine leta 1980 ob postopnem odpravljanju najbolj izrazitih nesorazmernosti.

Zaostreni pogoji gospodarjenja v letu 1980 in ocena možnosti uvoza za leto 1981 so narekovali, da so bili z resolucijo določeni materialni okvirji razvoja za leto 1981 nižji kot za srednjeročno obdobje. Stalna in zavzeta prizadevanja vseh samoupravnih organizacij in skupnosti občine Kranj za uresničitev resolucijskih nalog pa so zagotovila, da je resolucija glede najpomembnejših nalog tudi uresničena.

V okviru stalne naloge razvijanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov - posebno še delegatskih odnosov - so bile organizirane pomembne aktivnosti za sprejem statuta občine in drugih dejavnosti. Tako je na primer prišlo tudi do dohodkovnega povezovanja z nekaterimi delovnimi organizacijami (Živila-Central, KZK-Milskra).

Tudi kar zadeva materialni razvoj, so rezultati ugodni, saj se je v prvem industrijska proizvodnja v osmih mesecih povečala za 8,9 odstotka. Izvoz je porasel za 24 odstotkov, uvoz pa se je zmanjšal za 7 odstotkov, kar pomeni skoraj 97-odstotno pokrivanje uvoza z izvozom. Podobna gibanja pa lahko pričakujemo tudi do konca leta. Vendar poudariti, da se je izvoz na konvertibilno področje povečal za 8 odstotkov, uvoz s tega področja pa se je zmanjšal za 7 odstotkov.

Dohodek v gospodarstvu v občini se je v prvem polletju povečal za 37,5 odstotka v primerjavi s lanskim prvim polletjem. Zato lahko pričakujemo, da bomo dosegli v občini 4-odstotno realno rast dohodka. Glede na relativno nizko rast zaposlovanja (1,2-1,3 odstotka) pa je dosežena rast družbene produktivnosti večja za 2,7 odstotka. Tudi tvena razmerja se izboljšujejo, kot so v povprečju predvidena. Osebnih dohodki pa bodo (po oceni) kljub nominalni rasti za 31 do 33 odstotkov realno za 8 do 6 odstotkov nižji kot lani, zaradi visokega porasta življenjskih stroškov (41 odstotkov).

Sredstva za skupno porabo bi morala zaostajati za 10 odstotkov rasti dohodka. Zaradi prenosov nalog med SIS in odločitve občine za gradnjo družbenih objektov del sredstev zberemo s prispevnostjo, pa bo dosežena rast nekoliko presežila dovoljeno. Vendar pa še vedno počasnejša od rasti dohodka.

Investicijska vlaganja v občini bo bodo nižja v primerjavi z republiko oziroma zvezo. Prav tako lahko ugotovimo, da razvijanje dograjevanje načel svobodne menjave dela še vedno ne poteka dovolj hitro. Ugodnejša pa je ugotovitev glede gibanja cen, ki so v pristojnosti občine. Le-te bi se lahko povečale za 22 odstotkov, dejansko pa so za 17,1 odstotka.

Precejšnji napori so bili tudi glede nemotene preskrbe. Iz proračuna je bilo namenjenega precej denarja za kompenzacije v porabi in proizvodnji hrane (za meso).

**KOMUNALNO, OBRTNO IN GRADBENO
PODJETJE KRANJ z n. sol. o.
Kranj, Ulica Mirka Vadvona 1**

objavlja prosta dela in naloge

- v TOZD KOMUNALI b. o.
- OPRAVLJANJE DEL PRI ODVOZU SMETI - 7 delavcev
- OPRAVLJANJE CESTNO-VZDRŽEVALNIH DEL na relaciji Gorice - Predvor - 1 delavec
- OPRAVLJANJE CESTNO-VZDRŽEVALNIH DEL na relaciji Zgornja Besnica - Podblica - 1 delavec
- OPRAVLJANJE CESTNO-VZDRŽEVALNIH DEL v SKUPINI - 2 delavca
- OPRAVLJANJE DEL PRI JAVNI SNAGI - 2 delavci
- OPRAVLJANJE KLJUČAVNIČARSKO-VZDRŽEVALNIH DEL - 1 delavec

Pogoj: - za vsa zgoraj navedena dela, razen za ključavničarske, zahteva nedokončana osemletka in priučetev. Poklicna škola kovinske stroke se zahteva za ključavničarja - vzdrževanje. Delovno razmerje se združuje za nedoločen čas s poskusnim delom dva meseca.

- v TOZD OPEKARNE b. o.
- OPRAVLJANJE ZIDARSKO-VZDRŽEVALNIH DEL - 1 delavec

Pogoj: - poklicna šola in eno leto delovnih izkušenj. Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s poskusnim delom dva meseca.

- v TOZD OBRT b. o.
- OPRAVLJANJE MIZARSKIH DEL - 1 delavec

Pogoj: - poklicna šola in eno leto delovnih izkušenj. Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s poskusnim delom dva meseca.

- v TOZD GRADNJE b. o.
- OPRAVLJANJE ZIDARSKIH DEL - 4 delavci
- OPRAVLJANJE POMOŽNIH GRADBENIH DEL - 1 delavec

Pogoj: - za opravljanje zidarskih del se zahteva poklicna šola in eno leto delovnih izkušenj. Za opravljanje pomožnih gradbenih del se zahteva nedokončana osemletka. Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas, za gradbene delavce pa za določeno čas. Poskusno delo traja dva meseca.

Kandidati za vsa zgoraj navedena dela in naloge naj pošljejo vloge na naslov: KOGP Kranj, Komisija za delovna razmerja, navedene TOZD, Kranj, Ulica Mirka Vadvona 1. Rok za prijavo je 8 dni od dneva objave.

Kadrovske zadeve

Razrešitev in imenovanje občinske volilne komisije - Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve predlaga vsem zborom občinske skupščine, da razrešijo dosedanje občinske volilne komisije in imenujejo novo, da bi lahko nemoteno pričela s pripravi na volitve v prihodnjem letu.

Imenovanje delegatov v svet INDOK centra - Dogovor o ustanovitvi in vlogi informacijsko dokumentacijskega centra določa, da občinska skupščina imenuje v svet INDOK centra 3 delegate. Predlagani so Jože Copek, Marjeta Bren in Aleksander Ravnikar.

Razrešitev in imenovanje namestnika komandirja Postaje milice Kranj - Predlog je, da se razreši dosedanje namestnik komandirja Postaje milice Kranj Staneta Narata in da se za novega namestnika imenuje Marjana Srečnika (1948), ki je bil zdaj namestnik komandirja Postaje mejne milice Jesenice.

Pota naše ljubiteljske kulture

Skofja Loka — Dvodnevno strokovno srečanje predsednikov in sekretarjev občinskih zvez kulturnih organizacij v Skofji Loki je vnovič pokazalo, da ljubiteljska kultura, o kateri je bilo pretežno govora, danes ni več ustrezno mesto. Vendar se dejavnost še vedno otepa s težavami, nejasnostmi, sistemsko neustreznimi rešitvami, ki društva in združenja v jim puščajo ožji prostori za njihovo osredotočenost — kulturo.

Obdobje, ko za to zvrst kulture ni bilo finančnih sredstev in ko so se morali posvetiti prekajajočemu okrog se, je mimo, pravi podpredsednik Zveze kulturnih organizacij Skofje **Jože Humer**. »Danes so obrobna vprašanja, saj jih si-

stemska ureja svobodna menjava dela. V društvih in občinskih kulturnih organizacijah pa tej problematiki še ni docela odzvonilo. Še vedno namreč mrzlično razglablja, kako omejena sredstva najbolj razumno in pravično razdeliti, da bodo potešeni vsi kulturni apetiti. Sistem financiranja je sicer dan, vendar bi bilo primernejše, ko bi si ga vsaka občinska zveza pametno priokrojila. Vendar pri tem ne mislim le na razporejanje kulturnega dinarja, pač pa na oblikovanje celovite politike s tega področja.

Ob denarju kot »najpomembnejši postranski stvari« kulture pa se poraja tudi vprašanje pravičnega in smiselnega nagrajevanja strokovnih delavcev, kulturnih animatorjev,

mentorjev... Različna področja kulture na raznih območjih v Sloveniji imajo o tem tudi različna vrednostna merila. Ko bi skušali temeljiteje spregovoriti o stimulaciji in jo poenotiti, bi se problem spodobnega nagrajevanja mentorjev bržkone še zaostрил, saj bi bilo za vse premalo denarja, meni **Jože Humer**. Moralna stimulacijska sredstva, bolj priznanja kot vrednotenja, ki poleg delovnega uspeha odražajo odziv družbe na kulturne »impulse«, še naprej ostajajo najpomembnejše spodbujanje, čeprav bi marsikateremu spodbujevalcu kulture verjetno bolj prav prišli urejeni pogoji za delo.

Na posvetu je bilo mnogo govora o tem, kaj pomeni zveza kulturnih organizacij v okviru celotnih kulturnih prizadevanj v občini, kaj od nje pričakujemo in čemu dejansko služi. Ne zgolj zadovoljevanje zahtevam društev, »izživljanje amaterjev«, kot radi namigujejo kulturni laiki, pač pa prodorno ocenjevanje kulturnih potreb. Gre namreč za to, da institucije služijo kulturi in ne obratno, čeprav se včasih dogaja tudi slednje in je zato kultura deležna grenkih pripomb. Če kulturno društvo na podeželju izposoja knjige iz društvene knjižnice, to prav gotovo ni izživljanje, pač pa kaže na kulturne potrebe ljudi. Poglavitni stebel kulturnih zvez so kadri, ki so za prihodnost sprejeli velike obveznosti v zvezi z delom v šolah, kjer je kulturna dejavnost obstala ali pa sploh še ni zaživela. Pri tem delu imajo kulturne organizacije pred očmi vsestransko kulturno osveščanje, ki je pogoj za popolnejšo in za kulturo »odzivnejšo« osebnost. **Jože Humer** je spregovoril o pogojih, ki zagotavljajo resnično usposobljene strokovnjake za razna kulturna področja.

»Društvo slovenskih muzealcev je na nedavnem srečanju v Brežicah samo izreklo željo po sožitju z ljubitelstvom. Doslej je delovalo v svojih profesionalnih okvirih in ta kulturna zvrst ni našla pravega mesta v ljubiteljski dejavnosti. Takšnega odpiranja šolam, društvom, ljubitelstvu, manjka, zato, take pobude velja posnemati.«

Ustvarjalno zastavljeno delovno srečanje je problemsko prodrlo v tehtne točke ljubiteljskega dela v kulturi, zato je obet za razumno, načrtovano ustvarjanje kulturnega življenja v občini. Ta premik zagotavlja končno tudi živahne polemike in izmenjave izkušenj, za katere je kultura vedno dovzetna.

D. Zlebir

Kulturni koledar

RADOVLJICA — Vsak dan je odprt Kovaški muzej, in sicer dopoldne od 9. do 13. ure, popoldne pa od 15. do 17. ure. Muzej talcev v Begunjah je odprt ves dan, od 8. do 17. ure. Čebelarji muzej v Radovljici z Linhartovo sobo je odprt od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure. Ob sobotah in nedeljah je odprt Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici, in sicer od 10. do 12. in od 15. do 17. Ob istem času, vendar le ob sobotah pa je odprta Šivčeva hiša.

Kulturna ustvarjalnost tabornikov

Križe — Kulturno srečanje slovenskih tabornikov, drugo po vrsti, je za nami. Srečanje ni bilo nič bolj množično od lanskega, saj so ga udeležili le tisti odredi, ki so že lani videli, da se taborniki lahko predstavijo tudi drugače, ne le s karto in kompasom v roki.

Prijeten in dobro pripravljen program taborniških odredov se je odvijal v popoldanskih urah, zvečer pa so se zvrstili diapozitivi in filmi iz taborniškega življenja. Udeleženci so pripravili tudi razstavo »Taborni ogenj«. Niti plesa ni manjkalo, ki je ustvarjal prijetno vzdušje skozi ves večer.

Kljub dobro uspelemu programu pa taborniki še vedno niso uspeli popraviti lanske napake, kajti še vedno ne poznajo razlogov za tako majhno udeležbo odredov kot se je zgodilo že dve leti zapored. Na srečanjih, kakršni sta bili lanske in letošnje, ni nikakih tekmovalnih potrebne zahtevne priprave, tudi posebnega znanja ne, pa vendarle ni zanimanja za to obliko sodelovanja in krepitev vezi med mladimi.

D. Žepić

Figura kot oblikovalni problem

Razstava del Franca Vozla je prva predstavitev mladega in nadarjenega kranjskega umetnika domačemu občinstvu

Nekatere slikarjevih zgodnejših figuralnih kompozicij nosijo močne znake realističnega izhodišča. Toda že kmalu zamenja sklenjen obris telesa zabrisana ali celo prekinjena kontura, umirjen portretni značaj figure dobi svoje nadomestilo v živem zanimanju za izraz telesa, ki ni več statično niti enotno osvetljeno, temveč polno notranje dinamike in razkrojeno v močnih snopih svetlobe. Z lego telesa so podane tudi meje prostora. V tej načrtovani prostorski utesenosti se toliko bolj uveljavljajo napetosti, ki so prisotne v predstavljenem slikarskem objektu.

Lastnosti človeškega telesnega mehanizma nam je slikar podal v skeletnem prikazu človeške figure. Le-ta se kasneje spremeni v pravi vrvež konstruktivističnih oblik, ki jih sestavljajo deli okostja.

Od konstruktivistične skeletne oblike se slikar počasi obrača k plastični obliki človeškega telesa. Plastično poudarjena oblika pa kmalu preraste v svoje stilno nasprotje — v slikovitost. Figure v sliki niso več ločene med seboj, temveč se povezujejo v barvenem sožitju. Posledica tega razvoja je razpad figure v razbigano barvno in svetlobno igro oblik.

Medtem ko smo se v naštetih slikarskih realizacijah srečevali s problematiko oblikovanja človeške figure v njenih najrazličnejših likovnih pojavnostih, se v novejših Vozlovih slikah bolj in bolj uveljavlja vsebinski moment. V plastično in slikovito pojmovano oblikovalno področje posega nov, »grafično« občuten element kot povezovalac kompozicije in katalizator vsebinskih dogajanj v sliki. Antropomorfna prevlada v sliki polagoma blede, posamezni plastični elementi v njej še nakazujejo zvezo s prehojeno razvojno potjo, vedno bolj pa se vanjo zažirajo v samostojne like spremenjene ploskve, ki razkrajajo nekdanjo polnost teles. Človeško telo razpada v vrsto bolj ali manj samostojnih in svobodno oblikovanih delov, ki so razpršeni po slikarski ploskvi in jih posamezni barvni poudarki povezujejo v kompozicijsko celoto. Slika ne deluje statično, njen premik v prostor nakazuje grafično občutena vez — morda ostanek nekdanjega konstruktivističnega skeletnega ogrodja, ki ni samo pomembna nosilka oblikovnega, temveč tudi vsebinskega dogajanja v sliki.

Razvoj slikarstva Franca Vozla je logičen, dosleden in zraven dinamičen in poteka v neprestanem boju med plastično in slikovito likovno izraznostjo, med konstruktivnimi in zopet destruktivno usmerjenimi oblikovalnimi tokovi, med čisto likovnostjo in vsebinsko poglavljenostjo. V tem dinamičnem spletu likovnega ustvarjanja ostaja umetnik do kraja odprt sočloveku, čigar fizična in psihična pojavnost je osnovna tema njegovega upodabljanja.

Cene Avguštin

Bogastvo kulturnih slikov

V okviru kulturnih dni ZR Nemčije se je v Ljubljani predstavila celovita ustvarjalnost sodobne Nemčije — Poleg kulturne predstavitve tudi pogled v znanost in politiko — Nov dokaz mednarodno utrjenih kulturnih razmerij

Ljubljana — Dneve nemške kulture je pretekli ponedeljek v Ljubljani začelo prijateljsko srečanje zunanjih ministrov Hansa Dietricha Genscherja in Josipa Vrhovca, ki sta slovesno odprla baletni večer.

Prva je v Operi nastopila samostojna baletna skupina Tanz Forum iz Kölna, ki je izvedla sodobno koreografijo Bele Bartoka in Igorja Stravinskega. Ves teden so se v Križankah odvijale krajše predstave, imenovane »multi media show«, ki zajemajo uporabo najsodobnejših avdiovizualnih sredstev. Današnje življenje industrijskega Porurja je prikazala razstava »Nova podoba revirjev, predvsem novi svet, poln energije in tehnike«, ki so jo pripravili gostje iz porurske metropole Essna. Pred Cankarjevim domom je značilni »Medienbus« prikazoval življenje vestfalske prestolnice Dortmund, kjer so se pred tremi leti vrstili dnevi kulture jugoslovanskih narodov.

Institut za spektroskopijo je pripravil zanimivo razstavo, ki združuje nova znanstvena dognanja z umetnostjo. Razstava »Pogled v mikrokosmos z elektronskimi očmi« nima le znanstvenega pomena, pač pa nudi tudi svojevrstno likovno do-

živetje. Še ena likovna razstava je doživela nesluten odziv med ljubljanskim občinstvom. Pod naslovom »Papir navdihuje — papir navdušuje« je svoja značilna likovna snovanja s papirjem izrazil galerist in likovni profesor Thomas Grochowiak. S filmom režiserke Selme Sanders-Brahms »Nemčija, blede mati«, se je začel cikel filmskih predstav.

Ljubljana pa je gostila tudi nemškega dramatika Tankreda Dorsta, ki ga je prvi večer predstavilo predavanje, ki je osvetlilo njegovo vlogo v širših tokovih nemške dramatike ustvarjalnosti, avtor sam pa je svoja besedila iz igre »Merline« prebral na četrtkovem večeru. V širokem spektru glasbene ustvarjalnosti in poustvarjalnosti se je zvrstila klasika v izvedbi klavirskega dueta Kantarsky, glasbena romantika, ki jo je odigrala Visoka šola za umetnost iz Berlina, v Slovenski filharmoniji pa je nastopil tudi Jazz kvartet Michaela Sella.

Poleg kulturne predstavitve pa so se v okviru srečanj dveh dežel pogovorili tudi o značilnosti političnega trenutka obeh dežel in obojestransko predstavili razvoj.

D. Ž.

Dopolnjeni opus Titovih del

Skupni založbi Komunistična in Borca so te dni ponovno izšli prevodi Zbranih del Josipa Broza Tita — Bralcem na 4., 9. in 10. knjiga, medtem ko prevoda vmesnih dveh — Knjige bogato opremljene s fotografijami, faksimili dokumentov, predvsem Titovih pism in razprav

Celovita ekipa jugoslovanskih strokovnikov, združenih v beogradskem inštitutu za zgodovino, že dolgo zbira Titova dela in jih zdaj izdaja. To kontinuiteto sledi tudi slovensko zgodovinska ekipa, ki z rednimi prevodi skupna znanstvena prizadevanja na tem področju.

Prvo delo desetletja so na knjižnem trgu našli bralci dela do desetih knjig — in osma bosta prevedeni v mesecih — ki zajemajo Titova dela in vojaškopolitične dogodke do leta 1942, obdobja dogodkov v času sovražnih vojaških dejanj. Titovo razglabljanje je v tem času razglabljanje, ki osvetočeno ljudi, ki oči v obdobju, ko so svedogodki vnašali zmedo v politično življenje, nenazadnje Titove besede tudi mobilizirajo naprednih sil, da ne bi v kapitalizmu in bi v katero pot velja ubrati v sedmih trenutkih. Titovo leto vojne, ko so vsa prizadevanja osvobodilne vojske Jugo-

slavije usmerjena v širjenje osvobodilnega ozemlja in v zbiranju prostovoljnega vojaškega potenciala za boj proti sovražniku, ki zadaja težke udarce z ofenzivami. Iz tega obdobja so v knjigi zbrani predvsem dokumenti, v katerih Tito kot vojaški poveljnik partizanske vojske daje splošne smernice poveljstvom partizanskih enot, hkrati pa njegove tedanje usmeritve niso brez politične note. Med važna političnovojaška vprašanja tega časa sodijo neugodne politične razmere v Črni gori, Sandžaku in Bosni, kjer prihaja do ogromnega razmaha četništva, na kar je Tito odgovoril s korenito spremembo partijske in vojaške organiziranosti partizanske vojske. V to obdobje spada tudi ustanovitev II. proletarske brigade, močne premične udarne sile, ki naj bi opravila z množičnim se kolaboracionizmom. Iz tega časa so značilna tudi kratka sporočila Kominterni, ki pa se je silno počasi odzivala na osvobodilni boj pri nas.

S sedmo in osmo knjigo bo zakrožen prvi cikel Titovih del, prevedenih v slovenščino, makedonščino in albansko, beograjski inštitut za zgodovino pa trenutno zaključuje znanstveno obdelavo 24. in 25. knjige. Trenutni načrti obsegajo le zbir Titovih del, ki se nanašajo na pred in medvojno obdobje Jugoslavije; med jugoslovanskimi znanstveniki pa se pojavlja težnja po publiciranju del, ki zadevajo tudi povojno graditev Jugoslavije.

D. Zlebir

Dve desetletji ubrane pesmi

Moški pevski zbor upokojencev Jesenice slavi svojo 20-letnico. V petek, 20. oktobra, so svoj jubilej počastili s koncertom, na katerega so povabili tudi pevce okteta upokojencev iz Trbovelj in folklorno skupino Društva upokojencev Javorčice. Na slovesnosti so zlate, srebrne in bronaste medalje podelili pevcem, ki so to petletje v dveh desetletjih, od ustanovitve zbora upokojencev se je rodila med pevsko skupino člani, ki so se upokojili leta in so si želeli ustvariti področje glasbene dejavnosti, tem so jih spodbujali veliki zborov starejših pevcev. Zbor je postal prva sekcija upokojencev. Prvi pevovalci so bili pokojni Polde Ulaga, ki je bil petletni, pod njegovo vodiljo šest let. Pod njegovo vodiljo je pesem resnično oživela v letno glasbeno sporočilo. Uspešni nastopi so pevce spodbujali, da so se lotili tudi zahtevnejših del.

Jesenjski pevci dobili novega vodjo, Janeza Ponikvarja, je z novim izborom pesmi obogatila zborovsko petje, v kvaliteten in na pevcem podžgale k se delovni vnemi. Pred dvanajsetimi leti je k upokojenskem pevskemu zboru pristopilo tudi nekaj takratnega zbora Jeklar. V prazničnih nastopih, govorjenih in uspešnih koncertov se je v teh letih. Že sedem let se je udeležil tudi pevkega tabora v pri Stični, sprva še pod vodiljo Jeklarja, zdaj pa že četrtič vodijo moškega pevkega zbora upokojencev Jesenice. Na

sodelovanje v tej mogočni manifestaciji slovenske pesmi, ki združuje vse slovenske privržence zborovski glasbi, so Jesenčani še posebej ponosni. Ne le, ker so na taboru častno zastopali svoje »dobro glasbeno ime«, pač pa so tudi pomembno prispevali k širjenju pevske kulture med ljudi.

Pred kratkim pa je jeseniškim pevcem pesem težko privrela iz prsi. Zadnjič so namreč zapeli Janezu Ponikvarju, svojemu dolgoletnemu zborovodji, ki je ustvaril svojstven izraz njihove pete besede, poglobil čustveno navezanost na zborovsko petje in v 14-letno delo vložil svoje srce.

Danes vodi zbor Jože Kelvišar, v njem pa prepeva dvajset pevcev. Dva med njimi, 76-letni Alojz Jeraša in 77-letni Franc Terseglav sta že več kot pol stoletja privržena zborovski glasbi in pomnita prve korake sedanjega upokojenskega zbora, saj sta bila med njegovimi ustanovitelji. Alojz Jeraša je bil med vojno celo pevovodja partizanskega pevkega zbora jeseniško-bohinjskega odreda, opravil je tudi pevovodski tečaj, ki ga je v času vojne vihre v Cerknem vodil profesor Makso Pirnik. Tudi za Francem Terseglavom je že bogata pevška preteklost, pri mnogih znanih zbora. Še pred vojno je prepeval pri zboru Sava, pri Obrtniškem pevskem zboru, po vojni se je pridružil mešanemu zboru Svoboda, Komornemu zboru, pel je pri Jeklarju, zdaj pa že dvajset let njegov prvi bas doni v vrstah upokojenskega pevkega zbora. Poleg razvedrila na jesen življenja pa je petje obema že pred leti prineslo tudi zlato Gallusovo značko.

Franc Jelenc

Kmetijsko živilski kombinat
Kranj
Z n.sol.o. Kranj, C. JLA 2

oglašaja
na osnovi sklepov Komisij za delovna razmeja naslednja
prosta dela oz. naloge:

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB
PRIPRAVA OŠNUTKOV STATUSNIH SAMOUPRAVNIH
AKTOV IN AZURIRANJE SODNEGA REGISTRA

Posebni pogoji:
— diplomirani pravnik, 3 leta delovnih izkušenj na pravnem področju

TOZD MLEKARNA KRANJ
ČUVANJE DRUŽBENE IMOVINE

Posebni pogoji:
— poznavanje požarnovarnostnih ukrepov in dela čuvajske službe, potrdilo o nekaznovanju, zaželen je tečaj za telefonista

Kandidati naj pošljejo pismene prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev Splošno kadrovskemu sektorju KŽK Kranj, C. JLA 2, v 15 dneh po objavi.

ANDREJ ŠTREMPELJ

LHOTSE 19

Ob povratku v domovino

stene. Prečila sta ogromno snežišče, polno nevarnih zastrugov in opasti. Kmalu ju je zagnila megla. Pričelo je snežiti. Ob dvanajstih sta sporočila, da se vračata v dolino. Imela sta vsak po en voki-toki. Večkrat sta se pogovarjala med seboj. Z bazo pa skoraj nista kontaktirala. Aleš se je nad to njuno molčečnostjo kmalu začel jeziti.

Pri kosilu smo po radiu zopet ujeli njun pogovor. Iz njega smo zagotovo lahko sklepali, da sta se premislila in da gresta navzgor. Popoldne je minilo v negotovosti. Skrbelo nas je. Malo smo se pogovarjali. Okrog petih sta sporočila, da sta še kakih petdeset metrov pod robom grebena. Dostop do grebena jima je zapiral skalnat skok z ogromno snežno opastjo. Kmalu za tem javljanjem je Franček sporočil, da se vračata. O tem ali sta dosegla greben ali ne nismo vedeli ničesar.

Sprva sta razmišljala o tem, da bi iz grebena sestopila v Zahodno globel, kjer bi ju pobral helikopter. K sreči sta se premislila. Sestopila sta tam, kjer sta šla gor, le da se nista vzpenjala nazaj na šestico, ampak sta se spustila naravnost mimo tabora pet v štirico. Vso noč smo lahko o njuni usodi le ugibali. Ob pol štirih zjutraj sta prišla na štirico. To sta nam sporočila ob šestih zjutraj.

Pred odhodom v južno steno Lhotseja, so nam strokovnjaki pripisovali največ en procent možnosti ali pa še to ne. Večina je bila prepričana, da ne bomo pogledali niti nad sedem tisoč metrov. Richardo Cassin, sloviti italijanski alpinist, ki je s svojo ekspedicijo poizkusil v tej steni, je imel našo smer za noro idejo. Ob povratku nam je čestital.

Čas bo ob ponovnih poizkusih drugih alpinistov pokazal, kaj pomeni doseženih 8200 metrov. Kljub preostanemu naporu bi bil pripravljen dokončati direktno smer v južni steni 8501 meter visokega Lhotseja.

KONEC

IZIGRANA SMRT
IN SUŽNOST

Martin Prešeren

Tako se Jože in Marko nista več zanimala za to, da sta odnesla svoje kovčke. Urejevala sta svoje stvari in molče čakala, kaj prinese čas. Med vojaki je bila videti potrtnost in negotovost, petje in sta ponehala in vsi so se ukvarjali z vozmi in živino. Nekaj oficirjev se med seboj pogovarjalo, nato pa je prišlo povelje za »pokret«. Prvi vozovi se premaknili, kolona se je raztegnila, vojaki pa so demoralizirani in odgovornosti nemo spremljali gugajoče se vozove. Vozarji so vpijali udrihali po živini, da se je šibila pod udarci.

»Kaj misliš, kam gremo?« je vprašal Marko-Jožeta.

»Kamor koli, meni je vseeno, samo to bi rad doživel, da Nemce pričakamo, jih »nagajžlamo« in nič drugega. Dobro, da smo jim vsaj vlak odpeljali, prekletem kurbam švabskim.«

»Ali si videl tistega generala, ki se je odpeljal z nekaterimi oficirji v to smer, kamor gremo mi?«

»Ja, videl sem ga, ko je stopal v avto, pa še dva polkovnika sta poleg njega. Veš, Marko, vse te polomije je kriv prav sam vrh. Vseeno, ščitili Nemce pri nas, največjo potuho pa so imeli kulturbundovci in petokolonaši. Jaz sem lansko leto na Bledu udaril nekega Nemca po »gobcu«

so me zaradi tega zaprli za štirindvajset ur in še kazni sem plačal »njamo«. Sedaj pa imajo! Ja, ja, Marko, zloma Jugoslavije so krivi komunisti in buržoazija, med katero je mrgolelo fašističnih agentov. Petokoloncev, največ pa je kriva Simovićeva vlada, ki se v zadnjem hipu hotela poslušati glas ljudstva, ki je jasno odgovorilo sedemindvajset marca: »Bolje rat — nego pakt«. Saj sam veš, da je bilo tako. Pa še praseca Natlačen! Kot ban je z vso svojo močjo ščitil kulturbundovce in petokolonaše. Ta je drugi Pavelić, ki je v Zagrebu proglasil neodvisno državo Hrvaško. Ali si jih videl, kako so zbrantali z nami? Sedaj praktično odrezani od Srbije, ne vem, kam se rinemo v smeri Hrvaške, kakšen namen imajo oficirji. O, madona, kam smo prišli!«

»Res je, Jože, kar praviš, samo jaz pa bolj študiram pri vsej tej miji, kako naj se rešimo ujetništva, če do česa takega pride, da bi bila nevarnost le preveč velika.«

»Oh, Marko, mene pa prav nič ne skrbi. Toliko hoste je od tod Gorenjskega, da se v nekaj nočeh prebijeva domov. Le brez skrbi bodi, drživa se skupaj,« je Jože pogumno dejal Marku.

»Pa še nekaj, Jože. Jaz poročilom, ki jih je oddajal radio, ne verjamam povsem. Tu ima vmes prste peta kolona, ki poskuša vojsko do kraja demoralizirati in razkrojiti. Kar pogledaj oficirje tam spredaj na konjih, jak kot da se ni nič zgodilo, pa so tudi poslušali poročila. Veš, Jože, meni ne v glavo, da bi se vojska umikala z Gorenjske, saj so enote v Mojstrani in Bohinjski Beli in drugod dosti močne, da vzdržijo vsaj nekaj dni, če niso vsi skupaj zares prodani.«

Kolona vozil z živinsko vprego se je pomikala s težko obloženimi vozovi v smeri Trebnjega. Vojaki, čeprav se je videla na njih nekakšna zmedenost, so poslušali komando svojih starešin. Na čelu kolone je bilo videti nekaj oficirjev manjka, jahali so le štirje, čeprav jih je bilo vseh skupaj deset. Na manjkajoče oficirje ni nihče mislil. Majavi vozovi so se enkomerno in škripajoče premikali po blatni cesti, vprežna živina se je nagazala z vso močjo. Kolesa so s težavo vzdržala pretežno breme marsikakšnemu vozu se je zlomilo kolo. Vojaki niso več iskali drugih koles, preložili so tovor na druge vozove in pretrgana kolona se je zopet strnila nadaljevala pot. Polomljen voz so vojaki potegnili na kraj ceste ali ga rinili po bregu, žival pa so privezali k drugemu vozu in vse je bilo v redu.

Odrejen je bil polurni počitek. Vse se je ustavilo na robu ceste, tako da so se druge umikajoče enote lahko hitro gibale in neovirano nadaljevale pot v neznano. Vojaki iz bežeče tuje enote so se pozdravljali z znanci, transportni enoti, ki se je najbolj počasi premikala med vsemi pri tem pa padale opazke. Nekdo iz umikajoče enote je zavpil: »Fantje, bodite previdni, Nemci so vam za ritjo, polovili vas bodo kakor zajce.« Odgovorili so: »Kar hitite na Hrvaško, tam vas že čakajo Nemci s pleh muziko, da boste laže korakali v ujetništvo.«

Jože in Marko sta sedla na prisojen, dokaj suh breg ob cesti. Pridržali jima je tudi Cene. Odpri so si vojaške torbe ter iz njih pričeli jemati darine in kikrikike. Cene je izvel iz torbe več kosov čokolade in povedal, da je še kot otrok najraje jedel čokolado.

»Kje pa si dobil čokolado?« je vprašal Marko.

»V enem izmed vagonov jo je bilo le nekaj zabojev, pa smo si jo med seboj porazdelili, tako da ni nihče videl. Če je ne bi pobrali mi, bi jo pobasali oficirji,« je odgovoril Cene.

Pri tem delu so Marka, Jožeta in Cene iznenadili nemški avtomobili. »V zaklon!« se je nekdo zadril. Vsi vojaki so se kar najhitreje umakali v obcestno goščo, obraslo s smrekami in grmovjem, le vozovi z živino ostali na cesti. Tudi oficirji so spodobili svoje konje in v diru dobili zavoje med smrekami. Med neurejenim umikom se je Jožetova skupina pridružila tudi Jaka. Avioni so leteli precej nizko nad cesto v smeri Novega mesta, kolono se niso zmenili. Mogoče je niso videli ali pa so imeli drugo, važnejšo nalogo.

policijskih postojank. Najbližji in hkrati zelo močni sta bili na Golniku in v Predvoru.

Glede tega se res niso zmotili. Čez dobri dve uri je stražar, ki je opazoval smer proti Predvoru, že javil, da so se od tam odtrgali trije tovornjaki in se pod Poljanami ustavili. Iz njih so naglo poskakali policisti in se usmerili naravnost proti Mali Poljani oziroma v Storžič. Skozi daljnogled so ugotovili, da se jim bliža 97 policistov.

Tedaj so se borci z Velike Poljane naglo spustili na Malo Poljano in se potaknili na položaje, ki so bili tam dokaj ugodni. Poleg lahke strojne vojske so prinesli tja še težko zbrojevko, ki je bila tedaj največji ponos bataljona. Zaradi ugodnih položajev in zaupanja v Janeza Perko so partizani kljub petkratni premoči policistov postavili zasedo.

Franc Štefe-Miško, eden izmed borcev v tej zasedi, je o tem zapisal: »Nemci v predstraži so hodili previdno, drugi v koloni za njo pa so bili brezskrbnejši, razpeti ali brez bluz, s privihanimi rokavi... Predstraža je bila že skoraj mimo nas, kolone pa še vedno ni bilo konec. Čakali smo na Janezovo znamenje. »Ogenj!« in že je zaropotalo. Mitrálja sta to potela brez zastojev... Šele ko sta pela redkeje in ko so mitraljezci morali iskati redkeje cilje, je proti nam od spodaj zadrndel kak rafal... Sovražnik je bil zbežan in razbit! Policisti so se razbežali na vse strani... Na tleh je obležalo

najmanj 17 policistov, veliko pa je moralo biti ranjenih...

Tako uspešni napad oddelka bataljona Kokrškega odreda tedaj tehtal več kot običajno. Krat so Nemci povsod dosegli precejšnje uspehe. Njihova propaganda je že razlagala, da so znanov ni več, da so uničeni. Prepričljivostjo pa je 2. bataljon Kokrškega odreda s svojim uspehom tik nad kranjsko ravnino propagando glasno zanikal. Zanimivo je tudi, da v nemških dokumentih ni bilo moč dobiti podatkov o tem dogodku, lahko pa sklepamo, da so dogodek zaradi izgub — če ni padlo 17 policistov — molčali. Tako so prej že večkrat napravili.

Zadovoljna skupina Janeza Perka se je brž zatem vrnila bataljon, ki se je še ta dan, 21. avgusta, premaknil na Konjščico, je bilo potrebno zaradi nemških policijskih oddelkov, ki so se prišli na Veliko Poljano. A tedaj se tam utrdili in ostali na položajih več dni. Kdor pa je pod Storžičem držal prehod čez Malo Poljano, je nadzoroval smer, ki je vodila v kranjsko ravnino iz severne tržiške in konjske strani.

IVAN JAN-SREČKO

12

KOKRŠKI ODRED

Ob prebijanju Kranjčevega bataljona čez ozemlje Kokrškega odreda je torej pomembno predvsem dejstvo, da so Nemci odkrili skladišče hrane pod Begunjsko, kajti zaradi tega so Kranjčevi borci morali gladovati in so tako izgubljali zaupanje v borce Kokrškega odreda.

Da je bila hrana res zaplenjena, priča radiogram operativnega oddelka namškega štaba Jug z dne 21. avgusta 1942. V tej nemški brzojavki je tudi potrjeno, da so Nemci ubili enega partizana, enega ujeli in odkrili taborišče z živili in lahkim mitraljezom.

Tako je Kranjčev ali 1. bataljon Savinjskega odreda 2. grupe odredov prešel in končno tudi zapustil vroči sektor Kokrškega odreda.

V vseh teh avgustovskih dneh se je Kokrški ali 2. bataljon KO, to je njegova 1. in 3. četa, zaradi nemškega zasledovanja še vedno moral previdno premikati po določenem sektorju. Pri tem pa je konec avgusta pod Storžičem dosegel še en nepričakovan uspeh. Z namenom, da bi zamešal sledi, se je

bataljon 29. avgusta 1942 zjutraj z Dolgih njiv premaknil čez planino Javornik pod Malo Poljano. Da bi se borci v miru odpočili in uredili, se je ustavil nad Šlaparsko vasjo.

Od tod je poveljstvo takoj poslalo na ogledovanje dva borca, da bi ugotovila, kakšne so razmere na Mali Poljani, kjer je bilo običajno najbolj nevarno. A že na poti med domom pod severno steno Storžiča in Malo Poljano sta naletela na nemško kolono. Proti njej sta z nekaj deset metrov razdalje takoj streljala in enega izmed policistov tudi ranila. To sta ugotovila po njegovem kriku.

Zatem sta tovariša naglo stekla nazaj v taborišče in bataljonski štab obvestila o nevarnosti.

Bataljon, ki je bil od naporne in dolge poti hudo utrujen, je medtem počival. Strelom izvidnikov, ki so jih v taborišču dobro slišali, se ni pridružil dodatno streljanje, zato je poveljstvo sodilo, da je kdo streljal na kako žival. Vendar se je bataljon, vedno računajoč na nevarnost, vseeno pripravil ali na spopad ali na premik. Medtem sta

tovariša, ki sta se tedaj vrnila z ogledovanja, že poročala o Nemcih pod Malo Poljano in o streljanju.

Zato se bataljon tedaj še ni odpravil proti prelazu na Mali Poljani, temveč je v okolico takoj šlo več patrulj. Te naj bi preprečile vsako presenečenje, bataljon pa se je medtem hitro premaknil na severno pobočje Tolstega vrha. Ena izmed patrulj je spet imela nalogo, da gre otipavati teren proti Mali in Veliki Poljani, ki je bila dominantna točka na tem območju. Niso dolgo čakali, ko se je odtod vrnil izvidnik s sporočilom, da je na Veliki Poljani kakih 15 Nemcev, ki se ukvarjajo z ranjencem in mu pripravljajo nosila.

Ob tem sporočilu je komandir Janez Perko takoj pozval prostovoljce in, ne da bi čakal nanje, že pohitel iz taborišča. Mimogrede je še razlagal, da morajo hitro na Veliko Poljano in tam napasti Nemce.

Prostovoljci, morda kakih 18 do 20 z dvema strojnicama, so skoraj vso pot tekli za Janezom Perkom navzgor. Toda na Veliki Poljani jih je čakalo razočaranje: tam je bil samo še njihov izvidnik, ki je povedal, da so se Nemci že spustili po strmini... Vendar pa se upehani borci niso takoj obrnili, temveč so ostali na Veliki Poljani. Računali so, da bodo policisti zaradi bližine partizanov spet rinili v Storžič. To ne bi bilo težko, saj je bilo tik ob njegovem vznožju več močnih

in tehnika — Marsikaj se grdo gledata, v primeru pa, kot kaže, sta si prijateljsko podali Jurček, ki je pred dnevi pokukal iz maha na kletkah, je dvignil zarjavelo pločevinko, ostanek nek- »mesnega doručka« in jo napolnil s jedrim klobučkom. Posrečen »stozdek« je v sredo trbiški župan Milan Ogris, ki je dejal, da v svoji gobarski karieri česa podobnega še ni videl. Jelovec

TOZD ZA PTT PROMET KRANJ
Poštna ul. 4

objavlja prosta dela in naloge
POSTAVLJANJE PTT PROMETNIŠK NA POŠTI KRANJ 1.
Čelo se združuje za nedolgo čas. Poiskusno delo traja mesec.
Vse zanimivo, se osebno zglasijo v TOZD Kranj, Poštna ul. 4.

SOZD ALPETOUR
Škofja Loka TOZD Potniški promet Kranj objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge:
4 SPREVEDNIKE ZA DE ŠKOFJA LOKA
5 SPREVEDNIKOV ZA DE KRANJ

goji: — osemletka in 1 leto delovnih izkušenj. Odslužen vojaški rok. Poskusno delo 3 mesece.

ponudbe z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev prejmete 15 dni po objavi kadrovska služba Kranj, Koroška ul. 3 za DE Kranj, in kadrovska služba Škofja Loka, Titov trg 4 b DE Škofja Loka.

VEŠČEVALEC VUČKO 13 Jelo Peternelj

KMALU JE BIL NA SESTANKU.

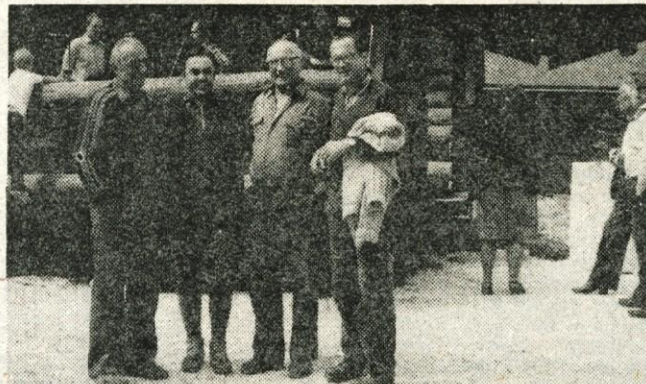

PRINAŠAM VAM POZDRAVE NAŠIH ENOT IN ENOT RDEČE ARMADE. KI PRODIRAJE PROTI BEOGRADU. NAŠA KOMANDA JE PREPRICANA, DA VI TOVARIŠI IN TOVARIŠICE ILEGALCI V BEOGRADU PREDSTAVLJATE POMEMBNO UDARNO MOČ, KI NAJ BI ODIGRALA ODLOČILNO VLOGO V ULIČNIH BOJH S SOVRAŽNIKOM...

ODGOVOR IZ KOMANDE...

VERO, KAKO STA PRIŠLA V BEOGRAD. ODLOČNO STA SE ZNAŠLA, ČESTITAMO. NADALJUJTA TAKO IN VSAKO URO NAS OBVEŠČAJTA...

Planinci sodelujejo — Prve tesnejše vezi med kranjskimi in celjskimi planinci so bile sklane ob otvoritvi kranjskega planinskega doma na Ledinah. Otvoritve se je udeležil tudi član predsedstva CK ZKJ Andrej Marinc. Kranjski in celjski planinci so se pred nedavnim ponovno srečali v Logarski dolini ob odprtju planinske koče nad Plesnikom. Dogovorili so se, da se bodo prihodnje leto zbrali na Ledinah, ko bo postojanka slavila 5. obletnico obratovanja. Udeležbo na srečanju je obljubil tudi Andrej Marinc, ki ga vidimo v družbi predsednika kranjskega društva Franca Ekarja in znanih celjskih planincev Janeza Gradišarja in Franca Herleta. (jk)

Udarniška za šolo

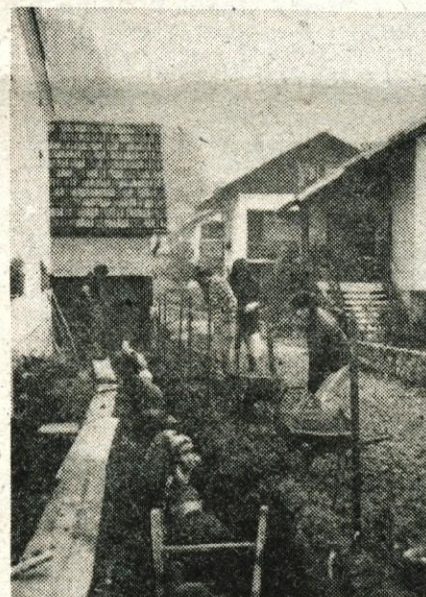
V Selcih so krajanji priskočili na pomoč pri gradnji šole — Sodelovalo je 71 krajanov

Selca — Nova šola, prvi objekt, ki ga gradijo s sredstvi občinskega samoprispevka in delovnih organizacij Selške doline, je zrasla do strehe. Gradnja šole ima dolgo zgodovino in problemu je zrasla že dolga brada. Pred dobrimi dvajsetimi leti so krajanji sami zbrali les in železo, vendar do gradnje ni prišlo. Pred petimi ali šestimi leti so se odločili za krajevni samoprispevek, vendar spet zaman. Šele lani so zadeve premaknile z mrtve točke in rezultati so vidni.

Gradnja šole v Selcih je nujna, saj je stara letos praznovala devetde-

setletnico in je bila v vsem tem času le enkrat, in to prva leta po vojni, obnovljena. Šola je letom primerno v zelo slabem stanju. Ima štiri oddelke, ki jih obiskuje 101 otrok. Računajo, da bo tudi vpis v malo šolo velik in sicer naj bi se vpisalo 24 otrok. Tudi za prihodnja leta pričakujejo dober vpis, saj vas raste, gradijo nove hiše in s tem se večja tudi število mladeži.

Nova šola je štirirazredna, grajena pa je tako, da bo v njej lahko tudi vrtec. Kasneje, ko bo potreba, jo bodo povečali v popolno osnovno šolo. Arhitekt je predvidel zaprti podstrešje. Pa so krajanji menili, da je prostor nadvse primeren za potrebe krajevne skupnosti in raznih društev. Zato bodo v streho vstavili kupolna okna in uredili stopnišče ter celotno podstrešje. Ker pa vse to nekoliko podraži gradnjo, so se krajanji odločili, da bodo stroške pokrili s prostovoljnimi delom.

Prva takšna prostovoljna delovna akcija je bila pretekli petek in soboto. Kar 71 krajanov se jo je udeležilo in prišli so iz vseh vasi in zaselkov šolskega okoliša: Dolenje vasi, Topol, Lajš, Kališ, Golice in Selc. Izkopali so 65 metrov rova za kanalizacijo, globokega od 1,60 do 2,20 metra. Včeraj so se zbrali drugič, da so kanale zasuli in pripravili vse potrebno za prekop ceste.

V delovni akciji so se zelo izkazali starejši krajanji, saj so, kot sami pravijo, delali za vnuke in mladino.

L. Bogataj

VAŠA PISMA

KJE JE DIMNIKAR?

Dimnikarja ni bilo v Podbrezjah že od februarja, to je dobrih osem mesecev. S hladnejšimi dnevi so marsikje že zakurili, pa jim zaradi neometenih dimnikov peči in štedilniki slabo vlečejo. Saj vemo, da je dimnikarjev premalo, toda prenašati dim, ki prihaja iz slabo ometenega štedilnika, res ni prijetno, posebno še, če človek ni posebno zdrav. Prav bi bilo, če bi dimnikar hodil vsaj na štiri mesece, saj je osem ali celo devet mesecev odločno predolgo čakanje. Zima pa se naglo bliža, še več bo treba kuriti, dimniki so zabasani s sajami, dimnikarjev pa od nikoder.

Saša Pretnar
Podbrezje

Črtomir Zorec POGOVORI O TRŽIČU, NJEGOVIH KRAJIH IN LJUDEH

(18. zapis)

Že v prejšnjem zapisu sem trdil, da je naša družba le premalo storila za Gozd, mučeniško hribovsko vasico, ki jo je okupator oktobra 1944 požgal, prebivalstvo pa poslal v izgnanstvo.

POZABljena MUČENICA

Res, kar hud naslov odstavku, ki je hkrati očitek in opomin. Dražgošam in Jamniku, ki sta v času okupacije doživljala isto tra-

Prav bi tudi bilo, če bi na cerkveni vnanjšini pisalo v kateri od bližnjih hiš se da dobiti ključ ali ključarja. Da radoznali popotnik ne bi begal od hiše do hiše.

Se večji nesmisel sem nekoč doživel v Domžalah, kjer sem si hotel po končanem mašnem opravilu ogledati Pengovove slike v cerkvi. Brumni cerkovnik je cerkev po maši brž izpraznil in zaklenil. Ura pa je bila poldne.

Strah pred morebitnim »izropanjem« je najbrž le pretiran. Vsekakor bi se dalo stvari urejati razumnejše.

Zimski pohod mladine v Gozd l. 1954.

gedijo kot Gozd, smo se le nekako dostojno oddolžili. Obe vasi sta zdaj spet lepi in brez preočitnih ran. Gozd pa je vprav pozabljen, nemikaven, skoraj zanemaren. Ne le pot iz Križev, tudi vaške poti in poti v Kriško goro — vse je v žalostnem stanju, nič boljše kot pred desetletji. Pa vendar bi Gojžani zaslužili večjo družbeno skrb in podporo. A ne le gmotno, tudi moralno!

Bil sem v Gozdu pred dobrim mesecem. Vtisi so še sveži — a porazni. Kot da ni več sledu o nekdanji idilični vasi. Tudi vaške krčme ni več, je le planinsko zavetišče na začetku vasi, ki pa je pravzaprav le nadomestek za vaško gostilnico. Zakaj »planinsko« — saj planinska koča stoji na Kriški gori (1482 m)! Spodnja postaja tovarne žičnice (tudi za prevoz zrnajev), ki vodi odtod na Kriško planino morda le nekako opravičuje lepo ime?

Domačinov v Gozdu ni več veliko, zraslo pa je nekoliko počitniških hišic, ki pa ne pripomorejo k večanju števila stalnih prebivalcev. V teku stoletja je to število stalno padalo. Največ Gojžanov je bilo leta 1931, ko so našli 73 domačinov, sedaj število ne doseže niti 50...

Sicer pa skromna polja, senožeti in gozdovi niti tega števila domačinov ne bi mogli preživeti, če ne bi kruha dajala tudi tržiška industrija.

Divjad, ki je okoli Gozda ne manjka, je vasi (in posevkom) bolj v škodo kot v korist. Posebna številna jelenjad in tropi divjih svinj.

Senožeti z bujno travnato odejo in pestro planinsko floro na Kriški gori pa so mikavne tako kot so bile nekoč. Narava ostaja lepa, če le ne posegamo vanjo z nasiljem.

Bolje urejeni vasi bi dajala zanimivo in romantično podobo gotška (z nekaterimi značilnimi prvini) ljudskega arhitekturnega snovanja) cerkva sv. Miklavža, ki pa danes kaj sramežljivo stoji ob strani, spomeniško varstveno najbrž pozabljena, četudi s častljivo starostjo (zgrajena leta 1451).

GOTSKI KIP

Leseno plastiko sv. Miklavža, zavetnika gojžanske podružnične cerkvice, so zaradi njegove dragocenosti — izvira iz l. 1460 — prenesli iz Gozda v kriško farno cerkev. Seveda, zaradi varnosti.

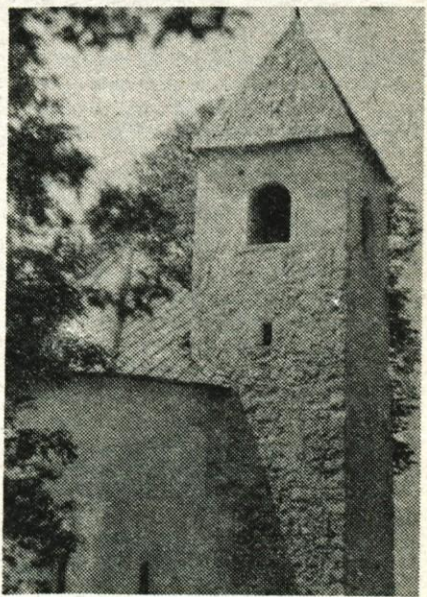
Toda, na ta način prazniti vaške cerkve in kapelice — da kipe odnašamo v bolj zavarovane farne cerkve ali celo v župnišča, najbrž ni povsem prav. Dalo bi se zamenjati staro umetnino s primerno kopijo, ne pa da iskalec tovrstnih lepote naleti na vrzeli ali celo na prazen prostor. Cerkev brez svojega okrasja, ni več funkcionalna celota. Vsekakor bi se dalo stvari urejati tudi z napravo mrež v predvedrju ali pod kornim prostorom (primer Breznice).

OŽIVITEV GOZDA

S tujo besedo — revitalizacija, ki pomenja trud za vrnitev prvotnega življenja v starem okolju, a seve na sodobnih načelih estetike in higijene.

Vasica Gozd bi bila kot nalašč za izraz naše hvaležnosti za njeno prestano trpljenje in pomoč v času okupacijskih let. Ne besede, ne le pomniki — dejanja bi bila potrebna.

Predvsem, seveda cesta! Morda iz Križev navzgor enosmerna, iz Gozda čez Veterno pa drugosmerna, navzdol. Vso vas bi bilo treba sanirati, pomagati s podporami za obnovo in z nasveti. Vaške poti smiselno urediti, popraviti in napraviti obsežnejša parkirišča (zdaj so poti kar zatrpane z vozili križem krašem). Močvirje sredi vasi podvreči temeljiti melioraciji. Cerkvico in okolico dokončno spomeniškovarstveno urediti (restavrirati — toda ne le na pol!). Arhitektonske spake, ki so nastale v letih prenapetosti, je treba odstraniti, popraviti, če gre. S primerno besedo in predlogi omogočiti v vasi razvoj »kmečkega turizma«, ki bi bil še kako primeren za ta lep kraj. In morda tudi gospodarska rešitev?

Gotška cerkev sv. Miklavža v Gozdu nad Križami.

Vse to — ureditev Gozda — seve ne bi smelo biti le stvar denarja, bolj bi moralo biti to stvar srca in naše skupne hvaležnosti kraju, ki je dal na oltar domovine samega sebe.

Potem, ko bi bilo vse to urejeno, ne bi bilo potrebnih več takih tožb, takih aplov, takih očitkov in obžalovanj.

Tudi življenje vrljih Gojžanov bi postalo lažje, bolj svetlo in perspektivnejše.

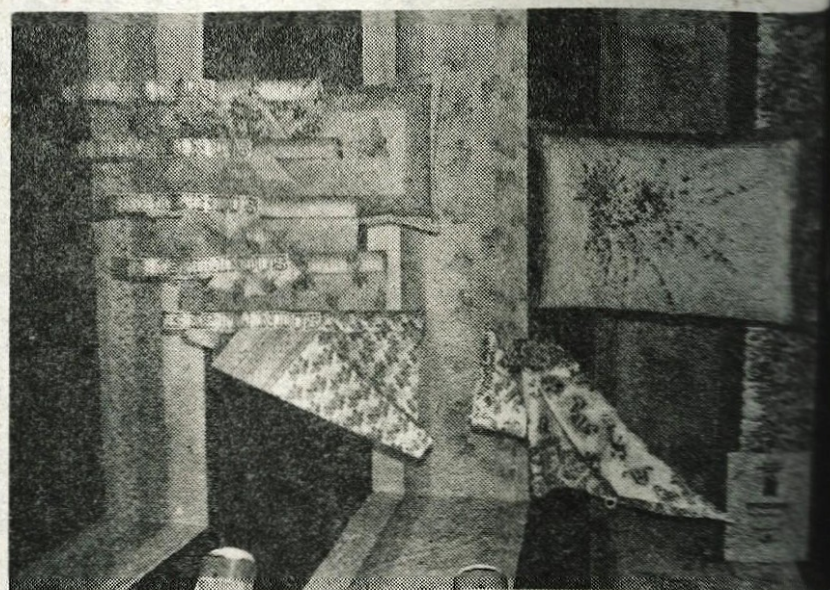
Za zdaj pa je vse tako hudó, da hujše biti ne more. Ves grenak in žalosten sem se vračal iz Gozda v dolino...

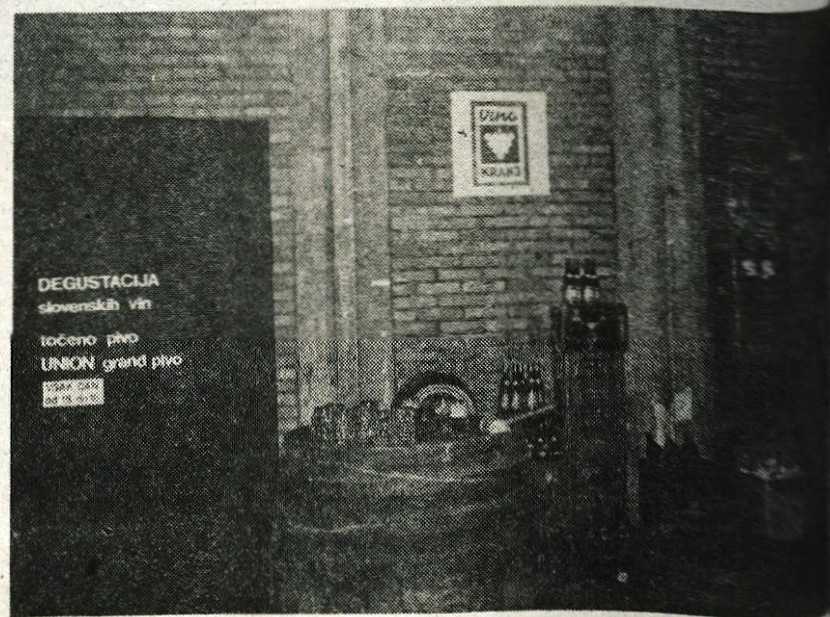
Sejem stanovanjske opreme in dekorative

Na 14. sejmu stanovanjske opreme razstavlja in prodaja: belo tehniko, gradbeni material, tekstil in posebne kvalitetne vrste sira, salam in čokolade.

Vsi razstavljeni artikli se dobijo v informativno prodajnem centru v hotelu Creina Kranj. Za razstavljene predmete je Tekstilindus dobil priznanje.

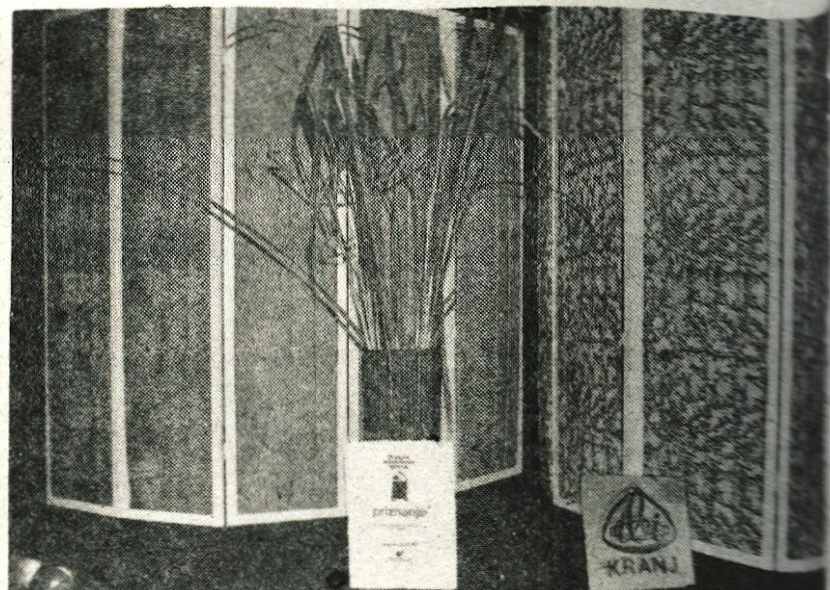

V času sejma stanovanjske opreme nudijo ugoden nakup oziroma degustacijo slovenskih vin in UNION grand pivo - Central TOZD Vino Kranj.

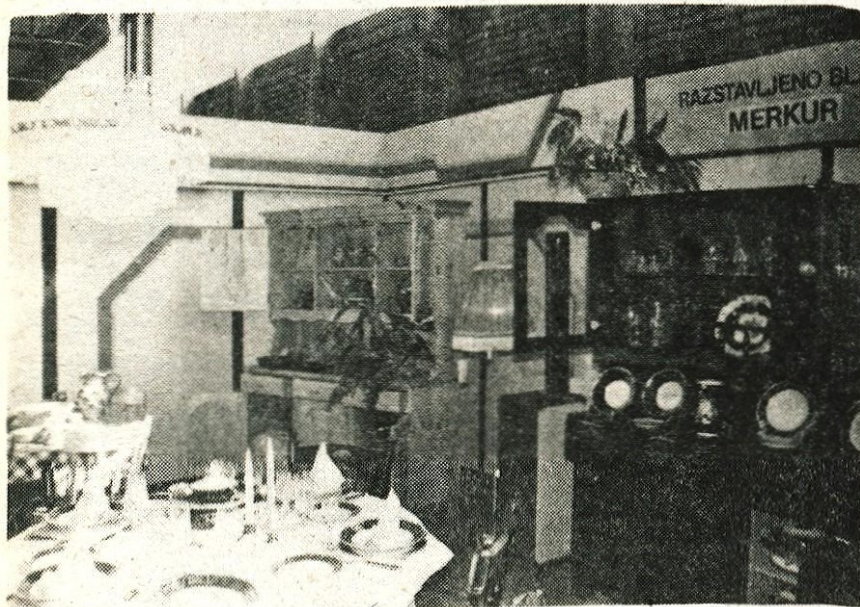

vezenine bled

Dekoratívni predmeti kot so zavese in prti naredijo bivalne prostore prijetnejše. Vezenina Bled predstavlja na sejmu le majhen del svoje bogate kolekcije. Za razstavljene predmete so dobili priznanje.

Industrija bombažnih izdelkov IBI Kranj na letošnjem krajinskem sejmu opreme razstavlja žakarske tkanine v najsodobnejših barvah in vzorcih. Služijo nam lahko kot zavese, prti, pregrinjala, okrasne blazine ali tapete.

Na 14. sejmu stanovanjske opreme razstavlja salon moderno opremljene starinske kuhinje, belo tehniko, gospodinjske aparate in orodje. Informacije in prodaja: Merkur - Globus Kranj.

ABC POMURKA

proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje n. sol. o.
Škofja Loka
TOZD PRODAJA NA DROBNO

objavlja dela oz. naloge

1. POSLOVODJE SAMOPOSTREŽNE
PRODAJALNE V BISTRICI PRI TRZICU

Pogoj:

poslovodska ali ekonomska srednja šola in 2 oziroma 3 leta prakse na podobnih ali enakih delih. Poskusno delo traja 60 koledarskih dni.

Pisne prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 15. dneh po objavi oglasa na naslov: ABC Pomurka, LOKA, DSSS, Kidričeva 53, Škofja Loka.

JAT JUGOSLOVANSKI
AEROTRANSPORT

TOZD ZEMELJSKA
OPERATIVA
POTNIŠKA IN BLAGOVNA
OPERATIVA
LETALIŠČE LJUBLJANA
64210 BRNIK

objavlja prosta dela
in naloge

DELAVCA
V POTNIŠKI OPERATIVI
- za nedoločen čas

Pogoji:

- dokončana srednja šola in dve leti delovnih izkušenj ali dokončana višja šola brez prakse
- aktivno znanje slovenskega in angleškega jezika
- odslužen vojaški rok
- uspešno opravljen test delovne sposobnosti in angleškega jezika

Rok za dostavo ponudb je 8 dni od dneva objave v dnevnem časopisu. Informacije dobite po tel. 064-21-112.

GORENJE NA SEJMU STANOVANJSKE OPREME

Bela tehnika — televizorji — hi-fi centri — kuhinje — mali gospodinjski aparati — ure — molzni stroji — Pozornost obiskovalcev vzbuja nov program kopalniške in sanitarne opreme in nov program drobnih dodatkov za kopalnice in sanitarije, za katera je Gorenje prejelo zlato medaljo sejma — Velja obiskati tudi Razstavno prodajni center Gorenja v Ljubljani

Razstavno prodajni center v Ljubljani je odprt ob delavnikih od 8. do 19. ure, ob sobotah pa od 7. do 12. ure. Telefonska številka pa je: 061 348-927.

stroj, vrči in ostala oprema so izdelani iz najkvalitetnejših materialov.

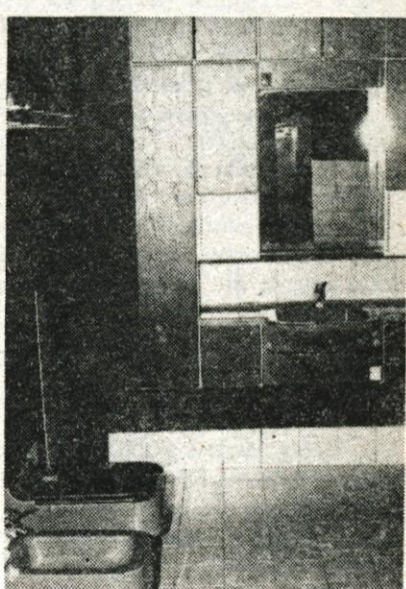
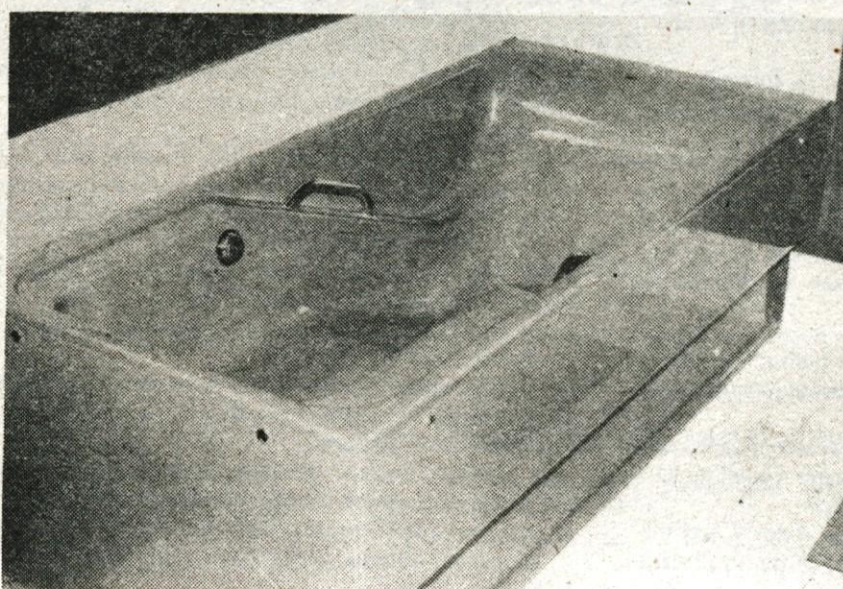
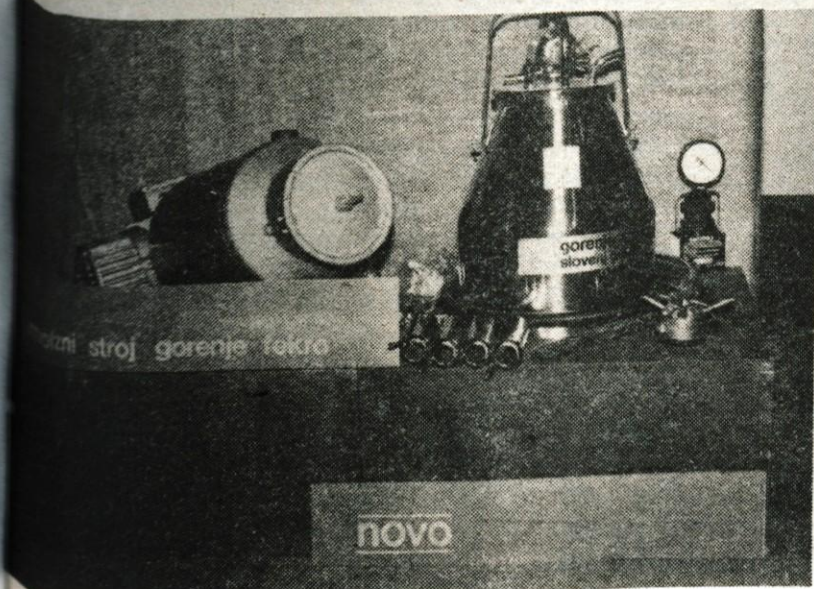
Tudi tokrat si na sejmu lahko ogledate kuhinje. Na voljo vam je svetovalec, ki vam bo svetoval pri opremljanju kuhinje, kupljeno kuhinjo pa vam bodo tudi montirali. Dobavni rok je dokaj kratek: 1 mesec. Seveda na razstavnem prostoru Gorenja ne manjka bela tehnika, mali gospodinjski aparati, pa televizorji in hi-fi centri.

V primeru, da ne boste utegnili

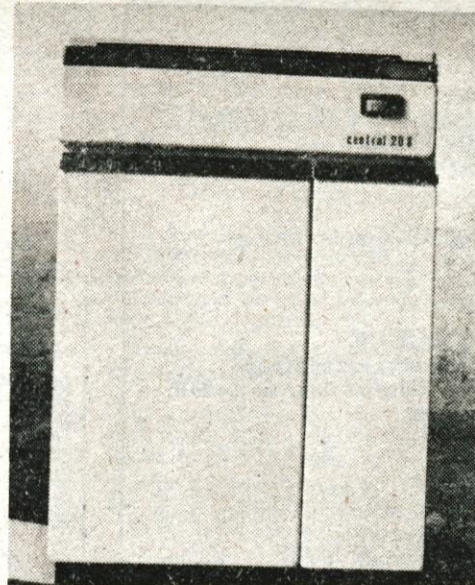
obiskati razstavnega prostora Gorenja na sejmu, vam priporočamo obisk njihovega Razstavnega prodajnega centra v Ljubljani na Titovi 118, za Bežigradom. Dostop je sicer malo zamotan, zato bodite pozorni na table, ki vas vodijo s Titove do prodajnega centra. Tam si lahko ogledate komplet prikaz vseh programov, ki jih izdeluje SOZD Gorenje. Posebni svetovalci vam bodo posredovali vse informacije o proizvodih Gorenja in vam seveda svetovali ob nakupu, urejeno pa

imajo tudi dostavo do doma. V centru so razstavljeni tudi proizvodi za opremo stanovanjskih prostorov, ki jih Gorenje na sejmu v Kranju ne razstavlja. To je stavbeno pohištvo, ki ga izdeluje Glin Nazarje, pa peči za centralno ogrevanje, bojlerji, radiatorji in drugo.

Resnično je vreden ogleda Razstavno prodajni center Gorenja v Ljubljani, pa čeprav ne nameravate ničesar kupiti, saj boste v njem spoznali izredno širok proizvodni program Gorenja. Veseli bodo vašega obiska, zato se le oglašite.

Toplotna tehnika TAM-STADLER sodobna tehnologija — bogat proizvodni program

TAM — TVT »BORIS KIDRIČ« iz Maribora je pričela proizvodnjo proizvodov toplotne tehnike leta 1968 po licenci zahodnonemške firme STADLER.

S pridobitvijo tujih izkušenj, uveljavitvijo na domačem in tujem tržišču in z uspešnim lastnim razvojem je DQ TVT »BORIS KIDRIČ« dosegla prvo mesto med proizvajalci toplovodnih kotlov in dodatne opreme za centralno ogrevanje v Jugoslaviji.

Prvenstvo pa se ne nanaša samo na največjo količinsko proizvodnjo, ampak tudi na izredno kvaliteto proizvodov, ki sledijo dosežkom sodobne tehnologije na inozemskem tržišču. Te trditve potrjuje tudi preko 100.000 zadovoljivih kupcev toplovodnih kotlov TAM-STADLER.

Dislociran obrat v Lenartu v Slov. Goricah proizvaja in vakuumsko emajlira bojlerje po licenci AUSTRIA-EMAIL, kar predstavlja najkvalitetnejši in edinstven postopek obdelave bojlerjev na domačem tržišču. Omenjeni postopek daje proizvodom TAM-STADLER do-

datno kvaliteto, saj bistveno podaljša življenjsko dobo bojlerjev v primerjavi z nemajiliranimi bojlerji. Proizvodni program toplotne tehnike je zelo pester in obsežen; z združitvijo s TOZD TOBI — Bistrica pri Limbušu, so program dopolnili s trajnožarnimi pečmi za etažno ogrevanje, trajnožarnimi kamini in klima napravami.

BOGAT PROIZVODNI PROGRAM

Program univerzalnih toplovodnih kotlov model UL in ULs predstavlja kotle z enim kuriščem, ki so namenjeni kurjenju s trdimi, tekočimi in plinastimi gorivi. Prehod z ene vrste goriva na drugo je zelo enostaven, brez predelave kotla, izkoristki pri izgorevanju pa so optimalni. Model ULs je brez bojlerja, model UL pa ima vakuumsko emajliran bojler za ogrevanje sanitarne tople vode.

Novost v proizvodnem programu so toplovodni kotli model BD in KL z dvema kuriščema, od katerih je eno namenjeno kurjenju trdega, drugo pa tekočega ali plinastega goriva. Možna

je vgradnja avtomatike, ki omogoča enostaven prehod z enega goriva na drugo. Oba modela imata emajliran bojler, ki zagotavlja vedno toplo sanitarno vodo, medtem ko je kotel KLS brez bojlerja.

Specialni toplovodni kotel H za trdo gorivo je prirejen potrebam današnje energetske situacije. Prirejen je za kurjenje vseh vrst premoga, lesa in odpadkov. Je enostaven za montiranje in upravljanje.

Posebnost in velika prednost bojlerjev je možnost termoreguliranja, kar pomeni nastavitve željene temperature sanitarne vode s pomočjo regulirnih elementov, ki so na stikalni plošči, dodatne črpalke in elektrogrelnice.

Toplovodni kotli TAM-STADLER so estetsko oblikovani, tehnološko dognani, dobro toplotno izolirani, omogočajo optimalne izkoristke in varujejo čisto okolje, zagotavljajo poleg prijetne toplote v vsakem prostoru, pozimi in poleti zadostne količine tople sanitarne vode.

Velik izbor kotlov omogoča kakršenkoli način ogrevanja ne samo individualnih stanovanjskih hiš, ampak tudi večjih objektov, kot so stanovanjska naselja, bloki, šole, vrtci, industrijski objekti ipd. Zaradi vgrajene avtomatike je upravljanje z njimi enostavno in udobno, veliki izkoristki pa zagotavljajo minimalno porabo goriva. S proizvodi TAM-STADLER lahko prihranite čas in znižate stroške ogrevanja.

Standardni proizvodni program obsega tudi proizvodnjo specialnih kotlov na tekoča in plinasta goriva kapacitete od 122 kW do 3500 kW.

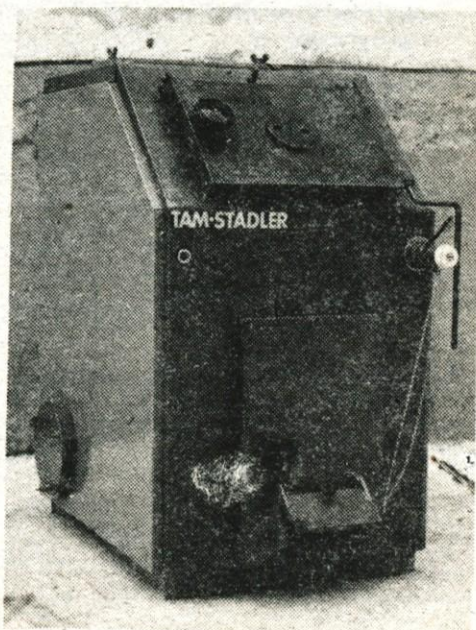
Novi program pa predstavljajo specialni kotli na trda goriva model »S« kapa-

citete od 230 kW do 410 kW, ki so opremljeni z zalogovnikom za premog in možnostjo naknadne montaže gorilnika za plin ali olje.

Prav te dni, do petka, 23. oktobra predstavljamo svoj program toplotne tehnike v okviru razstave »Ekonomično ogrevanje« na 14. sejmu stanovanjske opreme v Kranju. Na razstavnem prostoru vam bodo na voljo informacije in gradivo, če pa želite dodatne informacije in prospekte proizvodov TAM — TVT »BORIS KIDRIČ« se javite na naslov:

TVT

»BORIS KIDRIČ« n. sol. o. Maribor
62000 MARIBOR, Leningradska 27
Telefon: n. c. 24-171 — Prodaja: 39-779, 20-361 — Telex: 33161

TIM V BORBI ZA PRAVO MESTO IZOLACIJE V JUGOSLOVANSKEM PROSTORU

DEMIT SISTEM

1. Opis sistema

DEMIT sistem je kompaktni fasadni sistem toplotne izolacije zgradbe, ki jo štiti pred klimatskimi spremembami in atmosferijami ter zadovoljuje vse pogoje za trajno obstojnost in funkcionalnost, v času njene eksploatacije. Kot toplotni izolator služi ekspandirani polistiren — stiropor, ki se z DEMIT lepilom — (polimer — cementnim lepilom) lepi na zunanjo površino fasadnega zidu.

Površina stiropora se zaščiti z armiranim DEMIT osnovnim ometom v debelini 4—5 mm, nato sledi osnovni premaz in zaključni dekorativni fasadni omet v debelini 3—4 mm, če uporabimo plastificirane omete, ali 4—10 mm, če uporabimo mineralne omete, ki jih tudi priporočamo.

2. Karakteristike sistema

DEMIT sistem je bil razvit na osnovi dolgoletnih izkušenj s sistemi, ki bazirajo na gladkih stiropor ploščah s topimi stiki in maksimalno debelino stiropora 4—5 cm ter tankoslojno zaščito 2—3 mm.

— Zahteve po izboljšani — ekonomski in optimalni izolaciji so narekivale razvoj sistema, ki dovoljuje večje debeline izolacije — od 4 do 10 cm.

— Zato je bila razvita posebna oblika stiropor plošč, ki imajo z obeh strani mrežo kanalov, ki omogočajo večjo zlepljenost plošč s podlago, obenem pa držijo stiropor v prednapetem stanju in ne dovoljujejo njegovega skrčevanja niti raztezanja pod vplivom temperaturnih razlik.

— Stiki plošč na preklap omogočajo homogeno podlago za nanos zaščitnih slojev in preprečujejo toplotne mostove.

— Večja debelina zaščitnih slojev na stiroporu, ki so v pretežni meri mineralni, daje sistemu večje mehanske trdnosti (preko 30 kp/cm²).

— S stališča parne difuzije je sistem »odprt«, saj materiali harmonično delujejo med seboj in parna difuzija poteka nemoteno.

— Ker je delovanje materialov zmanjšano na minimum — sile vpetosti so večje od sil skrčevanja in širjenja zaključnih slojev — ni možnosti razpok.

— DEMIT sistem zahteva še dodatno mehansko sidranje v nosilno steno s posebnimi v ta namen razvitimi udarnimi vijaki iz nerjavečega jekla. To je posebno važno s stališča požarne zaščite, da se prepreči kakršnokoli odpadanje fasade.

— Debeloslojni sistem zaščite stiropora na fasadi zadovoljuje vse pogoje novega PRAVILNIKA o požarni varnosti fasad, ki zahteva požarno odpornost fasade 60 minut (PRAVILNIK je v tisku) in dodatno mehansko sidranje.

— Dodatno mehansko sidranje je zelo važno tudi pri izvedbah sanacij slabo izoliranih objektov.

3. Prednosti sistema

— Zunanja optimalna izolacija s stiroporom izboljša izolacijsko vrednost fasadne stene tudi za 3—4 krat.

— Zid dimenzioniramo zaradi tega samo glede na statične zahteve in zvočno izolacijo ter tako prihranimo na masivnih, težkih materialih in pri času gradnje.

— Posledica tega so tanjše stene, manjša teža objekta in manjši temelji ter večje neto kvadrature prostorov.

— Velika temperaturna nihanja pozimi in poleti so izključena, zato imajo notranje površine sten vse leto ugodne temperature.

— Odpade tvorba kondenzata, vlaženje sten, s tem nastajanje plesni in neugodno ter nezdravo počutje.

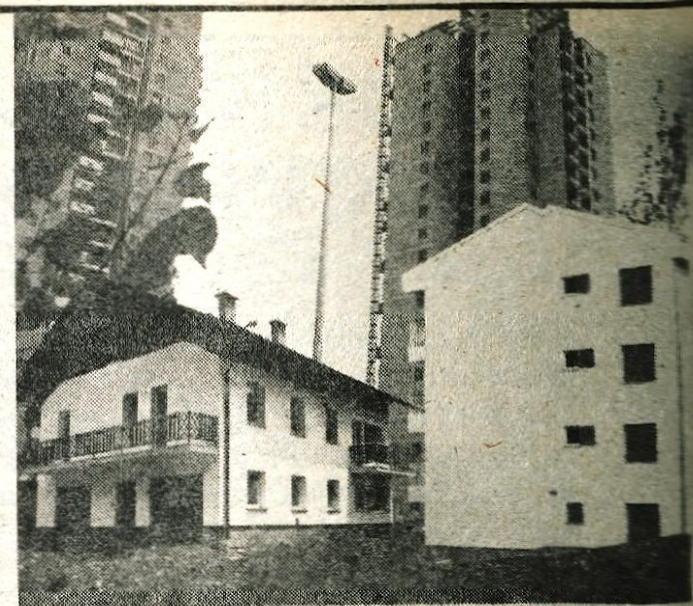
— Zunanja masivna stena deluje kot akumulacijsko telo, ki vrača pozimi toploto prostoru.

— Toplotna izolacija preprečuje poleti pregrevanje sten in s tem neugodno bivalno klimo.

— Rezultat tega je ugodna mikroklima v bivalnih prostorih v vseh letnih časih.

— Delovanje fasadnih sten in s tem v zvezi pojava razpok zaradi temperaturnih nihanj — posebno pregrevanja poleti — odpade.

— Mešani sistem gradnje (opeka — beton) ne predstavlja problemov zaradi različnega delovanja materialov, saj so le-ti izpostavljeni minimalnim temperaturnim nihanjem, kolikor pa ta nastopajo, jih premosti stiropor.

— Optimalna toplotna izolacija, ki jo sistem garantira prinaša prihranke:

— pri stroških za ogrevanje, ki jih lahko zmanjšamo tudi od 40—60 %.

— pri stroških za instalacijo ogrevalnih naprav (od števil grelnih teles do kapacitete kotla in vodov).

— pri stroških gradnje — tanjše in lažje stene, zmanjšana teža objekta v celoti in s tem v zvezi tanjši temelji.

— s tem v zvezi povečane neto kvadrature prostorov.

DEMIT fasadni sistem je le del proizvodnega programa TIM Laško, ki obsega tudi izolacije v hladilni tehniki, hladilne stolpe, stiropor embalažo, orodja za stiropor embalažo, bitumenske izdelke, poliuretan plošče in seveda stiropor pa tudi otroške posteljice.

Na sejmu stanovanjske opreme v Kranju sodeluje TIM v okviru razstave Potrošniškega informativnega centra, v četrtek pa bo na sejmu informativni dan TIM-a. Isti dan bo ob 17. uri strokovnjak TIM-a dipl. ing. arh. Maks Cvikel predaval o izvedbah izolacije in varčevanju z energijo.

**tovarna
izolacijskega
materiala**

63270 Laško
poštni predal 2
tel. (063) 730-700
komerciala: 730-04

enota Ljubljana
61000 Ljubljana
Cesta na Brdo 25a
tel. 261-358, 261-368

**SOZD ALPETOUR ŠKOFJA LOKA
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB
DO PROMET ŠKOFJA LOKA**

objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja
prosta dela oz. naloge
VODJE SKLADIŠČNO NABAVNE SLUŽBE v Kranju

Pogoji: Višja šola ekonomsko komercialne smeri — predizobrazba: kovinarska smer, 3 do 4 leta delovnih izkušenj, od tega najmanj 1 leto pri komercialnih delih ali skladiščnem poslovanju, preizkus znanja.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: SOZD Alpetour Škofja Loka, Titov trg 4 b.

O izbiri bomo kandidate obvestili najpozneje v 60 dneh po izteku prijavnega roka.

**SKUPŠČINA OBČINE KRANJ
Upravni organi**

razpisuje
javno dražbo za prodajo:

**OSEBNEGA AVTOMOBILA FIAT 750,
letnik 1974, v voznem stanju, registriran do julija 1982,
izklicna cena 16.000,— din**

NAJDENIH PREDMETOV, DVOKOLES IN MOPEDOV

Dražba bo v sredo, 21. oktobra ob 14. uri v garažnih prostorih občinske stavbe.

Seznam najdenih predmetov je na vpogled na oglasni deski v avli skupščine občine Kranj.

Interesenti si lahko ogledajo družbene predmete eno uro pred pričetkom dražbe.

Interesenti za osebni avto morajo položiti 10-odstotno kavcijo od izklicne cene pred pričetkom dražbe.

Stroške prepisa v zvezi s prodanim vozilom plača prodajalec, prometni davek pa plača kupec.

**VZGOJNO VARSTVENA
ORGANIZACIJA
RADOVLJICA**

objavlja dela in naloge

**KUHARICE
za otroški vrtec Kropa
poln delovni čas, za nedoločen čas.**

Pogoji:

— dokončana gostinska šola kuharske smeri
— opravljen tečaj iz higien-skega minimuma

**Delavka bo opravljala tudi
dela na vrtu in pranje perila. Rok prijave je 15 dni od
objave.**

**KMETIJSKA ZADRUGA
ŠKOFJA LOKA**

objavlja prosta dela in
naloge

**PRODAJALCA
V REPRODUKCIJSKI
TRGOVINI TRATA**

Za opravljanje teh del in nalog se zahteva končana šola za prodajalce — tehnične stroke. Zaradi značaja dela imajo prednost moški kandidati.

Prijave sprejema sekretariat Kmetijske zadruge Škofja Loka do vključno 31. 10. 1981.

OBVESTILO

Obveščamo vse člane temeljnih organizacij kooperativno gozdarstvo Škofja Loka, Trzin in Predvor, da bo

**REFERENDUM IN VOLITVE
v nedeljo, dne 25. 10. 1981**

o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi SOZD GLG Bled, spremembah in dopolnitvah statuta SOZD GLG Bled, o delegatih v delavski svet SOZD GLG Bled in o delegatih v samopuravno delavsko kontrolo SOZD GLG Bled.

Glasovanje bo od 7. do 19. ure na sledečih glasovalnih mestih:

**1. Področje TOK GOZDARSTVA Škofja Loka
za delni zbor:**

SORICA
ZALILOG
DAVČA
MARTINJ VRH
ČESNICA
DRAŽGOŠE
SELCA
BUKOVICA
LUŠA
ŠKOFJA LOKA
ZMINEC
LOG
POLJANE
LUCINE
HOTAVLJE
SOVODENJ

zadružni dom Sorica
pisarna KZ Zalilog
osnovna šola Davča
osnovna šola Martinj vrh
pisarna revirja Železniki
osnovna šola Dražgoše
zadružni dom Selca
zadružni dom Bukovica
zadružni dom Bukovica
sejna soba TOK Škofja Loka
zadružni dom Zminec
zadružni dom Log
pisarna revirja Poljane
zadružni dom Lucine
zadružni dom Hotavlje
zadružni dom Sovodenj

2. Področje TOK GOZDARSTVA Trzin

za delni zbor:
LOM
PODLJUBELJ
TRZIN

dom družbeno političnih organizacij
dom družbeno političnih organizacij
gozdarstvo Trzin

3. Področje TOK GOZDARSTVA Predvor

za delni zbor:
JEZERSKO
PREDDVOR
GORICE
NAKLO
PODBREZJE
NEMILJE
SPODNJA BESNICA
ZABNICA
MAVČICE
SENCUR
CERKLJE
ŠENTURŠKA GORA

zadružni dom
dom družbenopolitičnih organizacij
kulturni dom
zadružni dom Naklo
gasilski dom
Na Razpokah
zadružni dom Zgornja Besnica
zadružni dom
zadružni dom
revirna pisarna
zadružni dom
Grile Miha, Apno 8

Člani naj se glasovanja udeležijo polnoštevilno!

GOZDNO GOSPODARSTVO
KRANJ n. sol. o.

Sodelovanje mladih podira meje

Železna Kapla – V soboto so se mladi Slovenci z avstrijske strani ponovno srečali z vrstniki v matični domovini. Obisk mladih z ene strani Karavank pomeni nadaljevanje pred tremi leti začrtanega sodelovanja, ko se je mladina obeh strani odločila za živ in neposreden stik in sklenila okrepiti delovno sodelovanje.

Na sobotnem in nedeljskem srečanju, katerega prireditelj je frontno naravnana Zveza slovenske mladine Koroške, so sodelovali predstavniki republiške konference ZSM Slovenije in mladi iz več slovenskih občin, zlasti še tistih, ki s Koroško že leta pristrsko sodelujejo. V imenu Zveze slovenske mladine Koroške jih je v soboto pozdravil predsednik te organizacije Marjan Pečnik. V pozdravnem nagovoru je poudaril nujnost, da obe organizaciji še naprej sodelujeta, da pa je treba to sodelovanje oplemenititi z vsebinsko še bogatejšo dejavnostjo, od zgolj uradnih stikov je treba preiti na ožja področja lokalnega sodelovanja.

V kulturnem večeru je koroška mladina osvetlila svoja kulturna snovanja, nastajajoča v še posebej težkih okoliščinah zatiranja narodnostne identitete. Mladim, ki žive v matični domovini, so predstavili delo Prežihovega Voranca, ki je pred kratkim izšlo na avstrijskem Koroškem. Kratek program domačih pesmi je izvedla folklorna skupina »Zarja«, ki je že gostovala tudi v Sloveniji, zapel je pevec Zdravko Hodelap, predstavila se je tudi kulturna skupina Jagodani, ki deluje na Zvezni gimnaziji v Celovcu. Ob sklepu večera je zapela slovenska kantavtorica Mateja Koležnik iz Črnomlja.

V nedeljo so koroški mladinci svoje goste popeljali na zaključek delovne akcije »Ureditve Peršmanove

ve domačije« v Lepenu, nekaj kilometrov oddaljenem od Železne Kaple. Spominsko obeležje, prizorišče brutalnega pokola enajstih članov zavedne, protifašistične slovenske družine, ki ga s prostovoljnimi delom že od junija urejajo mladi, bo prvi muzej, ki priča o boju proti fašizmu in za osvoboditev na Koroškem. Zvezi slovenske mladine Koroške so pri ureditvi domačije pod Peco priskočili na pomoč tudi mladi iz Slovenije, sredstva je prispeval republiški odbor ZZB iz sklada za ureditev spominskih obeležij NOB, nekaj del so opravile celjske gradbene organizacije, pobu-

da pa je plod sodelovanja mladine z Zvezo koroških partizanov.

Na tretjem tradicionalnem srečanju slovenske mladine, ki so jo delegatsko zastopali mladi vseh občin v Sloveniji in vseh krajevnih združenj na Koroškem, so se mladi obeh strani vnovič izrekli za frontno enotnost in skupen politični nastop. To sodelovanje pa ne pomeni le stika z narodnostno skupino na oni strani državne meje, ki je ves čas pod pritiskom raznarodovanja, pač pa tudi pomoč tej skupnosti, da politično zrelo ne bo klonila v okolju, kjer ji kratijo temeljne človečanske pravice.

D. Žlebir

Sejem stanovanjske opreme in dekorative

Kranj – V petek dopoldne je predsednica republiškega komiteja za varstvo okolja Marija Zupančič-Vičar odprla 14. sejem stanovanjske opreme in dekorative. Prireditelj je po eni strani tradicionalna, vendar pa kvalitetno nakazuje, kako se bomo morali obnašati oziroma navajati na razmere v prihodnje. Okrog 250 domačih in tujih razstavljavcev prikazuje praktično vse, kar sodi danes v urejanje in oblikovanje bivalnega prostora. Tudi tokrat so na sejmu nekateri stalni razstavljavci, ki so se potrudili. Velja pa omeniti še nekatere kvalitetne novosti.

Cilj kranjskih sejemskih prireditelj, da bi bile le-te vse bolj demonstrativne ter družbeno in individualno inovatorske, se že nekaj časa

potrjuje. Tudi po tej strani Kranj sledi dogajanjem doma in v tujini in se vsestransko odpira. Lahko rečemo, da lego in položaj Kranja dosledno potrjuje sleherna sejemski prireditelj. Različne »razdrobljenosti« se na sejmu združujejo. Letos se na primer predstavljajo skupno gorenjski tekstili.

Kvaliteta, ki se nedvomno odraža skozi Poslovno prireditveni center Gorenjski sejem, pa je, da v okviru sedanjih »potrošne« prireditve hkrati razmišljamo tudi o aktualnih problemih. Strokovni in praktični prikaz dosežkov (predvsem pa doma dosegljivih izdelkov in materialov) s področja energije, varčevanja z njo in vse kar sodi zraven je vreden vse pohvale.

Zanimiva posebnost pa je tudi letošnja gobarska razstava. Menda je to edina tovrstna in tako obsežna razstava v Evropi. Nazadnje omenimo še, da je vstopnina za vse dele sejemске prireditve tudi tokrat nespremenjena in sicer 30 dinarjev. Sejem bo odprt do 23. oktobra.

Ob otvoritvi pa so podelili tudi zlata odličja za kvaliteto in nove proizvode. Dobili so jih Gorenje Velenje, Lesnina – TOZD Mizarstvo Ljutomer, Steklarna Hrastnik, Feliks Turk in delovna organizacija Meblo. Razen tega pa so podelili še priznanja Centralnemu zavodu za napredek gospodinjstva, Gorenjskemu muzeju, Društvu likovnih umetnikov Kranj, Gobarski družini Kranj, Tekstilindusu Kranj, Gorenjski predilnici Škofja Loka, Ibižu in Vezene Bled.

Kako živimo

Med pripravami na tretjo konferenco sindikatov po Sloveniji potekajo tematska posvetovanja – V Kranju so se temeljito posvetili življenjskim razmeram delavcev – Posveti v dveh večjih delovnih organizacijah, Savi in Tekstilindusu, ter v pretežno delavskem naselju Planina

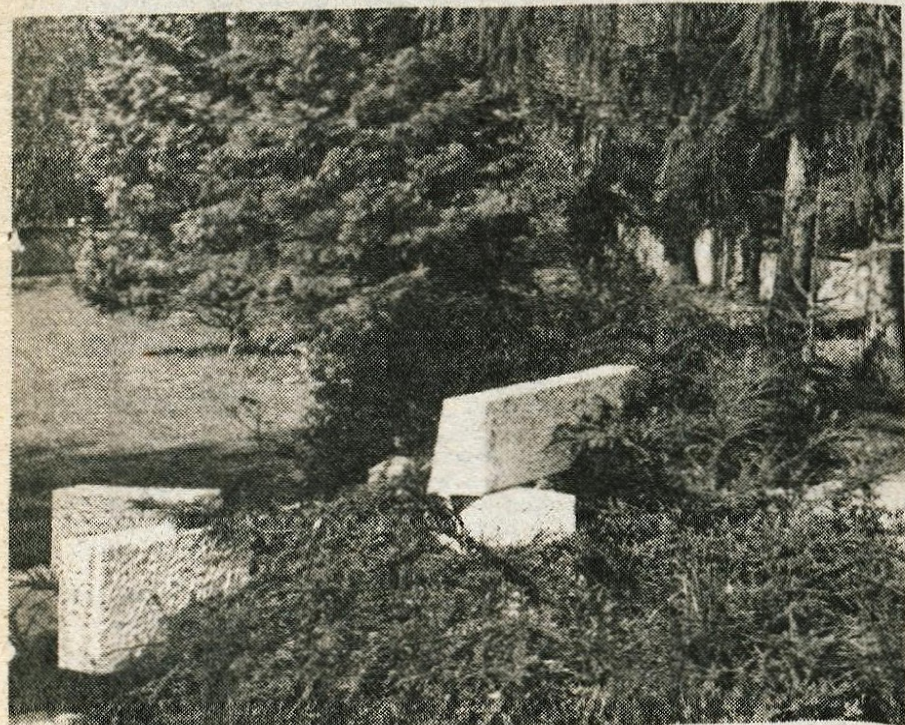
Kranj – V okviru priprav na tretjo konferenco sindikatov so napeli probleme življenjske sredine delavca, ki še posebej prihajajo na dan v naseljih, kot je Planina.

Okolje, ki je rezultat vlaganj v stanovanjsko gradnjo, združuje 8.722 prebivalcev, pretežno mladih delavskih družin, kar pomeni 13-odstotni delež prebivalstva kranjske občine. Naselitvena politika, ki je bila usmerjena v zagotovitev osnovnih bivalnih pogojev socialno najbolj šibkih, ki le s solidarnostno pomočjo družbe pridejo do stanovanja vpliva na celoten socialni položaj in na probleme, ki jih taka naselitev rojeva. Na tem področju je zgrajenih največ solidarnostnih stanovanj. Tu je največ stanovalcev deležno subvencije stanovalca – od 135 v kranjski občini jih je kar 108 na Planini. Službe za socialno varstvo morajo pogosto urejati medsebojne odnose v družini, kot so razveze, alkoholizem, ogroženost otrok, mladoletniško problematiko, položaj zaradi nizkega dohodka, nepopolne družine ipd. Od 957 mater samohranilk v Kranju jih je kar 26 odstotkov na Planini, in sicer takih, ki prejemajo preživnino, niso pa vštete tiste matere, ki se odreka urejanju očetovstva.

Niz socialnih vprašanj, ki jih poraja razčlovečenost anomalije stanovanjskega okolja in še enkrat prevelika naselitvena gostota, zahteva kompleksno obravnavo. Napaka, storjena s preveč ekstenzivnim naseljevanjem in z zaostajanjem gradnje spremljajočih družbenih objektov, je zdaj družbi pokazala, da mora drugače pristopiti k programu naseljevanja. V naselja, kjer zdaj žive pretežno delavci z najnižjimi dohodki, naj se naseljuje širše zajeta struktura stanovalcev, ki naj tudi sami enakovredno odločajo o programu naseljevanja in ureditvi okolja.

Čeprav je Planina sorazmerno mlado naselje, na dan prihaja tudi problematika ostarelih. V krajevni skupnosti Planina je namreč tudi dom upokojencev, in v zvezi z njim se zastavlja vprašanje oskrbnin, ki jih skoraj nihče ne more v celoti pokrivati sam. Tod žive tudi ostareli, za katere zavodskih zmogljivosti ni in bi potrebovali nego na domu. A ne le togo zastavljeno strokovno zdravniško nego, temveč manj formalen pristop, pomoč v gospodinjstvu in pri vsakdanjih opravkih. Ta vprašanja so pri sedanjem kadrovskem primanjkljaju težko rešljiva.

D. Žlebir

Primskovo – V okviru praznovanj ob letošnjem krajevnem prazniku, so v soboto, 16. oktobra, popoldne slovesno odprli spominski park tovariša Tita, ki so ga krajski Primskovo uredili s prostovoljnimi delom. Na tej proslavi so spominski park izročili v varstvo pionirskemu odredu Staneta Kovačiča. – Foto: L. M.

GLASOVA ANKETA

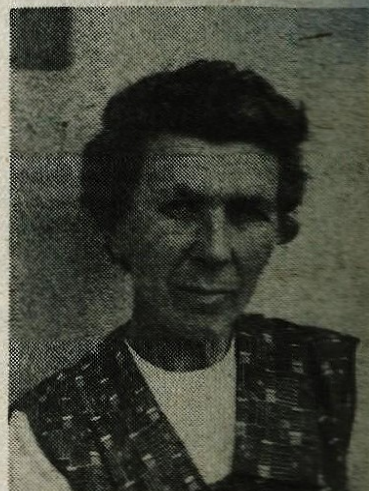
Kmetica na porodniškem dopustu

Z novim letom naj bi tudi kmečka žena dobila pravico do porodniškega dopusta. Denarno nadomestilo naj bi dobile združene kmetice, članice tistih združenj, ki bodo do konca leta sprejele samoupravni sporazum o pravicah in obveznostih združenih kmetov za uresničevanje pravice do porodniškega dopusta. Kmetice naj bi po tem predlogu dobile 100-odstotno nadomestilo osebnega dohodka, obračunanega od osnove, ki jo predlagajo v višini 5.100 dinarjev. To je toliko, kot je zadržani osebni dohodek v Sloveniji. Obremenitev na kmetijo pa naj bi znašala 590 dinarjev.

Irma Potočnik, kmetica iz Bukovice: »Prispevek seveda ni prevelik, čeprav menim, da bi morali biti prispevki tako za zdravstveno kot pokojninsko zavarovanje vračunani že v cenah tržnih viškov. Če gre kdo v službo, že prvi mesec zasluži tudi za vse dajatve, pri nas pa se vedno zbira posebej. S pravico do porodniškega dopusta bo kmečka žena izenačena z delavkami, vendar si težko predstavljam, kako bi si medsebojno pomagale. Vsaka ima namreč doma veliko dela in se težko odtrga, da bi šla pomagat sosedu, ki je na porodniškem. Laže bo tam, kjer so starši pri moči.«

Anica Triler, kmetica pri Sv. Duhu: »Predlog vsekakor podpiram, saj bomo kmečke žene potem tudi pravno izenačene z delavkami. Sicer na porodniškega

ne bom več šla, bodo pa tega vse mlajše gospodinjke na kmetijah. In prav je tako. Saj v našem času tudi naš poklic postaja vse bolj cenjen in spoštovan, in če se bo izboljšal položaj kmečkih žena, bo to prav gotovo pripomoglo k trdnosti kmetij in s tem v večji pridelavi hrane.«

Jana Žontar, kmetica pri Sv. Duhu: »Sem najmlajša kmetica v vasi in pravkar imam dojenčka. Zato še toliko bolj pozdravljam predlog, saj bi nam koristilo tedaj, ko ne moreš opravljati vsega dela doma, še kak prav prišlo. Težje, kot zbrati potreben denar, pa menim, da bi organizirati pomoč kmečki ženi, ki bo na porodniškem dopustu. To bo najbrž potrebno še dobro premisliti.«

L. Bogataj

Izziv nezaposlenosti

V tržiški občini število zaposlenih že nekaj let pada, vendar se na predvidene nove probleme že pripravljajo – Pogledali bomo, kako je v delovnih organizacijah z dopolnilnim in pogodbenim delom ter z zaposlovanjem upokojencev, v katerih kolektivih bi lahko uvedli večizmensko delo, kako gospodarstvo povezuje razvoj z zaposlovanjem in kako bi mogli vsaj omiliti razkorak med kadrovsko ponudbo in potrebami

Tržič – Število zaposlenih v tržiški občini zadnja leta vztrajno pada. Problem sicer še ni pereč, saj so trenutno med iskanci dela predvsem težko zaposljivi ljudje, najbrž pa bo postal prihodnje leto, s prilivom mladih iz šol in iz jugoslovanske ljudske armade.

Kako zaustaviti negativni tok zaposlovanja, je bilo osrednje vprašanje, s katerim se je najprej spopadla strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje Gorenjske, pred dnevi pa tudi izvršni svet skupščine občine Tržič.

Rešitev je vsekakor mogoča, vendar le na osnovi dobro pretehtanega stanja in predvidevanj. Tako bo skupnost za zaposlovanje skupaj z občinsko kadrovsko službo pripravila analizo dopolnilnega dela, dela po pogodbah in zaposlovanja upokojencev v tržiških organizacijah združenega dela kot tudi podrobno sliko bodočih iskalcev zaposlitve.

Razvoj tržiškega gospodarstva je usmerjen v dvig produktivnosti na osnovi sodobnejše tehnologije. Ta ne bo potrebovala dodatnih delavcev. Ne bo pa mogla brez strokovnjakov, čeprav so trenutne potrebe delovnih organizacij še v velikem razkoraku s strokovno usposobljenostjo mladih.

Izvršni svet bo torej imel zahtevno nalogo: ugotoviti, kako v tržiškem združenem delu povezujejo razvoj z zaposlovanjem, kako vsaj omiliti razkorak med kadrovsko ponudbo in potrebami oziroma, bolj povpraševanjem. Raziskati bo tudi potrebno, kakšne so možnosti uvajanja večizmenskega dela v tistih kolektivih, ki ustvarjajo visok dohodek in so njihovi izdelki zanimivi za izvoz. Res je namreč, da so stroji marsikje premalo izkoriščeni. Ugotoviti bo tudi potrebno, kakšne so

možnosti nadaljnjega zaposlovanja, zlasti pa pogojev za hitrejši razvoj zasebne obrti in kmečkega turizma. Vzporedno s predvidenim naraščanjem nezaposlenosti pa se v tržiški občini že več let pojavlja nasproten problem. Predvsem gostinske in trgovinske organizacije, če

Prejeli smo

Še enkrat »Nova stoenka z dvema luknjama«

V Glasu z dne 9. oktobra 1981 smo na zadnji strani objavili sestavek »Nova stoenka z dvema luknjama«.

V uredništvu so se oglasili predstavniki Slovenijaavta – TOZD Zastava in pojasnili, da članek enostransko, neresnično in tudi žaljivo obravnava poslovanje Slovenijaavta iz Kranja oziroma delovne organizacije Zastava avto Ljubljana. Resnica je drugačna. Bralec Glasa, ki nam je posredoval podatke za članek, je kupil stoenko 31. 7. 1981. Šele po 1440 prevoženih kilometrih se je 28. avgusta oglasil na Alpetourovem servisu na Laborah in prijavil napako (luknjo) na školjki. Na servisu niso mogli ugotoviti, ali gre za tovarniško napako ali za napako, ki je bila mogoče povzročena kasneje. Stranki so na servisu pojasnili, da bodo reklamacijo obravnavali skupaj s servisno službo DO Zastava iz Ljubljane, ki je v Sloveniji pooblaščen za takšne garancije. 14. septembra je bil na Laborah pooblaščen inšpektor iz Ljubljane skupaj s kupcem. Inšpektor se tudi ni mogel odločiti.

Pozvana je bila tovarniška kontrola v Kragujevcu, da na osnovi kontrolnega kartona, ki spremlja novo vozilo od začetka izdelave, konca, da ugotovi napako. Dvakratnem posredovanju je prišel odgovor, da je bila napaka (lukna školjki) storjena pri dodatnem vjenju nosilca za zadnji sedel. 5. oktobra sta bili kupcu ponudeni dve možnosti: da se napaka odpravi ali pa da dobi novo vozilo. Kupcu je terjal zamenjavo, zato je 12. oktobra pripeljal reklamirano vozilo, ki je zamenjano z novim.

Ne bežimo od odgovornosti, pravijo pri Slovenijaavtu, vendar smo bili v tem primeru po krivem obsojeni. Kupcu želimo ustreči, zato takoj neupravičene obtožbe škodujejo našemu ugledu. Preden vozilo izročimo kupcu, opravi servis nulti pregled, kateremu verjamemo. V tem primeru so na servisu napako na školjki spregledali. V tem primeru je Glas pravilno, nasel pričevarju kupca, ne da bi preveril stanje in dokumentacijo, za kar se opravičuje.